

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

Mercredi
01-06-2011
Matin

Woensdag
01-06-2011
Voormiddag

N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
INDEP-ONAFH	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 53 0000/000	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN	<i>Séance plénière</i>	PLEN	<i>Plenum</i>
COM	<i>Réunion de commission</i>	COM	<i>Commissievergadering</i>
MOT	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT	<i>Moties tot besluit van interpellaties (op beige kleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.lachambre.be</i>	<i>www.dekamer.be</i>
<i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE

- Questions jointes de 1
 - Mme Juliette Boulet au ministre de la Défense 1
 sur "le dumping social au SHAPE" (n° 4446)
- M. Éric Thiébaud au ministre de la Défense sur 1
 "le respect de la législation sociale belge par le
 SHAPE" (n° 5000)

Orateurs: **Éric Thiébaud, Pieter De Crem,**
 ministre de la Défense

- Question de Mme Annick Ponthier au ministre de 2
 la Défense sur "les décorations du travail"
 (n° 4619)

Orateurs: **Annick Ponthier, Pieter De Crem,**
 ministre de la Défense

- Question de Mme Karolien Grosemans au 4
 ministre de la Défense sur "le nombre d'heures de
 vol prévu" (n° 4663)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De
 Crem,** ministre de la Défense

- Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de 5
 la Défense sur "le conteneur radioactif en
 provenance du Japon se trouvant dans le quartier
 Knapen" (n° 4665)

Orateurs: **Wouter De Vriendt, Pieter De
 Crem,** ministre de la Défense

- Questions jointes de 7
 - M. David Geerts au ministre de la Défense sur 7
 "le nombre d'heures supplémentaires" (n° 4677)

- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense 7
 sur "les heures supplémentaires à l'armée"
 (n° 4692)

- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur 7
 "les heures supplémentaires accomplies par les
 militaires" (n° 4694)

- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense 7
 sur "le nombre d'heures supplémentaires
 accomplies à la Défense" (n° 4695)

- M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense 7
 sur "les récentes déclarations du syndicat libéral
 SLFP relatives aux heures supplémentaires à la
 Défense" (n° 4698)

Orateurs: **David Geerts, Wouter De Vriendt,
 Bert Maertens, Annick Ponthier, Gerald
 Kindermans, Pieter De Crem,** ministre de la
 Défense

- Question de M. David Geerts au ministre de la 13
 Défense sur "la réforme de l'INIG" (n° 4696)

Orateurs: **David Geerts, Pieter De Crem,**
 ministre de la Défense

- Question de M. Bert Maertens au ministre de la 15
 Défense sur "l'attrition à l'armée" (n° 4739)

INHOUD

- Samengevoegde vragen van 1
 - mevrouw Juliette Boulet aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de sociale dumping bij
 SHAPE" (nr. 4446)
- de heer Éric Thiébaud aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de naleving van de
 Belgische sociale wetgeving door SHAPE"
 (nr. 5000)

Sprekers: **Éric Thiébaud, Pieter De Crem,**
 minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de 2
 minister van Landsverdediging over "de eretekens
 van de arbeid" (nr. 4619)

Sprekers: **Annick Ponthier, Pieter De Crem,**
 minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 4
 minister van Landsverdediging over "het geplande
 aantal vliegreuren" (nr. 4663)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De
 Crem,** minister van Landsverdediging

- Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de 5
 minister van Landsverdediging over "de
 radioactieve container uit Japan in het Kwartier
 Knapen" (nr. 4665)

Sprekers: **Wouter De Vriendt, Pieter De
 Crem,** minister van Landsverdediging

- Samengevoegde vragen van 7
 - de heer David Geerts aan de minister van 7
 Landsverdediging over "het aantal overuren"
 (nr. 4677)

- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van 7
 Landsverdediging over "overuren in het leger"
 (nr. 4692)

- de heer Bert Maertens aan de minister van 7
 Landsverdediging over "de overuren van de
 militairen" (nr. 4694)

- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van 7
 Landsverdediging over "het aantal overuren bij
 Defensie" (nr. 4695)

- de heer Gerald Kindermans aan de minister van 7
 Landsverdediging over "de recente uitspraken van
 de liberale vakbond VSOA betreffende de
 overuren bij Defensie" (nr. 4698)

Sprekers: **David Geerts, Wouter De Vriendt,
 Bert Maertens, Annick Ponthier, Gerald
 Kindermans, Pieter De Crem,** minister van
 Landsverdediging

- Vraag van de heer David Geerts aan de minister 13
 van Landsverdediging over "de hervorming van
 het NIOOO" (nr. 4696)

Sprekers: **David Geerts, Pieter De Crem,**
 minister van Landsverdediging

- Vraag van de heer Bert Maertens aan de minister 15
 van Landsverdediging over "de attritie in het

		leger" (nr. 4739)	
	<i>Orateurs:</i> Bert Maertens, Pieter De Crem, ministre de la Défense	<i>Sprekers:</i> Bert Maertens, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	17	Samengevoegde vragen van	17
- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le déroulement et les résultats de la réunion du Conseil des ministres européens de la Défense le 23 mai 2011" (n° 4770)	17	- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het verloop en de uitkomst van de raadsvergadering met de Europese ministers van Defensie op 23 mei 2011" (nr. 4770)	17
- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "la rencontre du 23 mai 2011 des ministres européens de la Défense" (n° 4790)	17	- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de bijeenkomst van de EU-ministers van Landsverdediging op 23 mei 2011" (nr. 4790)	17
- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "la réunion du Conseil des ministres européens de la Défense" (n° 4800)	17	- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de raadsvergadering van de Europese ministers van Defensie" (nr. 4800)	17
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les résultats du Conseil des ministres européens de la Défense du 23 mai" (n° 4842)	17	- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de resultaten van de Europese ministerraad van Defensie van 23 mei" (nr. 4842)	17
	<i>Orateurs:</i> David Geerts, Annick Ponthier, Bert Maertens, Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, ministre de la Défense	<i>Sprekers:</i> David Geerts, Annick Ponthier, Bert Maertens, Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "les femmes à la Défense" (n° 4771)	21	Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "vrouwen bij Defensie" (nr. 4771)	21
	<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre de la Défense	<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "l'opération au Liban" (n° 4773)	23	Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de operatie in Libanon" (nr. 4773)	23
	<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre de la Défense	<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, ministre van Landsverdediging	
Questions jointes de	24	Samengevoegde vragen van	24
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "l'opération en Libye" (n° 4775)	24	- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de operatie in Libië" (nr. 4775)	24
- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "les interventions aériennes de nuit en Libye" (n° 4783)	24	- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de nachtvluchten over Libië" (nr. 4783)	24
- M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "le déploiement éventuel d'hélicoptères de combat anglais (et français) au-dessus de la Libye" (n° 4997)	24	- de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke inzet van Britse (en Franse) gevechtshelikopters boven Libië" (nr. 4997)	24
- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "la base aérienne Araxos" (n° 4781)	25	- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de luchtmachtbasis Araxos" (nr. 4781)	24
- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le 'Foreign Object Damage'" (n° 4782)	25	- mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "Foreign Object Damage" (nr. 4782)	24
	<i>Orateurs:</i> Wouter De Vriendt, Karolien Grosemans, Gerald Kindermans, Pieter De Crem, ministre de la Défense	<i>Sprekers:</i> Wouter De Vriendt, Karolien Grosemans, Gerald Kindermans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging	

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALE

du

MERCREDI 1 JUIN 2011

Matin

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

van

WOENSDAG 1 JUNI 2011

Voormiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 9.37 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Filip De Man.

Le développement des questions et interpellations commence à 9.37 heures. La réunion est présidée par M. Filip De Man.

01 Questions jointes de

- Mme Juliette Boulet au ministre de la Défense sur "le dumping social au SHAPE" (n° 4446)

- M. Éric Thiébaud au ministre de la Défense sur "le respect de la législation sociale belge par le SHAPE" (n° 5000)

01 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Juliette Boulet aan de minister van Landsverdediging over "de sociale dumping bij SHAPE" (nr. 4446)

- de heer Éric Thiébaud aan de minister van Landsverdediging over "de naleving van de Belgische sociale wetgeving door SHAPE" (nr. 5000)

De **voorzitter**: De vraag nr. 4446 van mevrouw Boulet wordt omgezet in een schriftelijke vraag. Je passe donc la parole à M. Thiébaud.

Le **président**: La question n° 4446 de Mme Boulet est transformée en question écrite.

01.01 **Éric Thiébaud** (PS): Monsieur le ministre, après cinq ans de combat judiciaire, Lydia Auraire a gagné le procès qu'elle avait intenté contre son ancien employeur, le CSCF ou Comité de gestion du soutien de la communauté du SHAPE à Casteau. En effet, le 28 février dernier, la cour du travail de Mons a rendu son arrêt et a reconnu le caractère abusif de son licenciement. Le SHAPE est donc tenu de lui verser une indemnité équivalant à six mois de salaire.

Les problèmes de ce type vis-à-vis du personnel civil du SHAPE ne sont pas récents, malheureusement. Pour le SETCA, cet arrêt est important parce qu'il crée une jurisprudence, à savoir que la cour du travail reconnaît le SHAPE comme étant un employeur comme un autre qui doit appliquer la législation sociale en vigueur dans notre pays. Par conséquent, une voie de recours existe en cas de licenciement abusif.

Monsieur le ministre, suite à cet arrêt, quelles sont ses conséquences futures quant au respect essentiel de la législation sociale belge par le SHAPE? Quelles mesures ont-elles été prises afin d'éviter tout abus par le SHAPE vis-à-vis de la législation sociale belge?

01.01 **Éric Thiébaud** (PS): Na vijf jaar te hebben gestreden, heeft mevrouw Lydia Auraire de rechtszaak gewonnen die ze had aangespannen tegen haar voormalige werkgever, het *Comité de gestion du soutien de la communauté du SHAPE* (CSCF) in Casteau. Het arbeidshof te Bergen heeft op 28 februari immers erkend dat de betrokkene onrechtmatig werd ontslagen, zodat SHAPE haar een schadeloosstelling ten belope van zes maanden salaris zal moeten betalen. SHAPE wordt dus beschouwd als een gewone werkgever, die de Belgische sociale wetgeving moet naleven. Het arbeidshof heeft dus nieuwe rechtspraak gecreëerd.

Welke maatregelen werden er genomen om te voorkomen dat SHAPE nog de Belgische sociale wetgeving zou schenden?

01.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, je serai très bref dans ma réponse. En effet, il faudrait en tenir compte à l'avenir: tout ce qui a trait au SHAPE en Belgique, hormis les prises de décision militaires par le *Supreme Allied Commander* (le SACEUR) concernant l'organisation de l'OTAN, relève exclusivement de la compétence de mon collègue le ministre des Affaires étrangères.

Il est le seul et unique responsable pour ce qui concerne la politique des sièges.

Je vais vous remettre la réponse donnée par mon collègue Vanackere à une question similaire datant du 18 mai dernier, réponse à laquelle je me rallie. Je vais vous remettre également ma réponse à une question écrite de Mme Boulet posée en 2008 qui faisait elle-même référence à une question de M. Nollet posée en 2006.

01.02 Minister **Pieter De Crem**: Alles wat verband heeft met SHAPE in België – met uitzondering van de militaire besluitvorming van de Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) inzake de organisatie van de NAVO – behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van de minister van Buitenlandse Zaken.

Ik verwijst u dan ook naar het antwoord op de vraag die mevrouw Boulet op 18 mei over hetzelfde onderwerp aan minister Vanackere heeft gesteld. Mevrouw Boulet en de heer Nollet hadden me hierover reeds, respectievelijk in 2008 en 2006, ondervraagd.

01.03 **Éric Thiébaud** (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de eretekens van de arbeid" (nr. 4619)**

02 **Question de Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "les décorations du travail" (n° 4619)**

02.01 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, zoals u weet, werden op 22 oktober 2010 de eretekens van de arbeid voor het eerst uitgereikt aan het hele Defensiepersoneel. Voorheen was dat alleen voor het personeel van de Luchtcomponent.

In aanwezigheid van onder meer de chef Defensie, generaal Delcour, werden de eretekens op de uniformen van maar liefst 138 laureaten gespeld. Ik hoop het maatschappelijk nut en het belang van deze eervolle erkenningen niet te onderstrepen. Die kent u waarschijnlijk beter dan eenieder hier aanwezig.

Toen aan de Defensiestaf werd gevraagd wat de modaliteiten zijn voor het dragen van de eretekens, kwam het ontnuchterende antwoord dat het eretekens van de arbeid niet op het uniform mag worden gedragen. De nota luidt als volgt: "Het dragen ervan zal slechts uitzonderlijk tijdens plechtigheden in onmiddellijk verband met de Elite van de Arbeid kunnen worden gedragen."

De ontgoocheling is groot bij velen. Immers, in eerste orde worden de militairen langs diverse wegen opgeroepen om het eretekens aan te vragen om op deze wijze het imago van Defensie een positieve impuls te geven en nadien mogen zij het, overigens zelf bekostigde, kleinnood ergens opbergen.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende vragen. Bent u op de hoogte van deze problematiek, gelet op het feit dat u de gelegenheid hebt opengetrokken tot het hele Defensiepersoneel? Hebt u begrip voor de

02.01 **Annick Ponthier** (VB): Le 22 octobre 2010, 138 militaires se sont vu décerner une décoration du travail. Une note de l'état-major de la Défense stipule que les décorations du travail ne peuvent être arborées qu'exceptionnellement, à l'occasion de cérémonies, par exemple. Cette restriction est source de déceptions pour de nombreux militaires.

Le ministre peut-il comprendre ces sentiments de désappointement? A-t-il déjà abordé ce problème avec l'état-major?

ontgoocheling van deze militairen, die als uniformdragers niet alleen gevoelig zijn voor het dragen van eretekens en orden, maar langs deze weg ook uiting willen geven aan de waarde van hun inzet in hun job bij Defensie?

De belangrijkste vraag is of u dit reeds hebt aangekaart bij de Defensiestaf. Indien ja, wat is hierop de reactie? Indien neen, wanneer zult u dat doen of wat weerhoudt u ervan om dat te doen?

02.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ponthier, ik dank u voor uw interessante vraag.

Op voorstel van het Koninklijk Instituut der Eliten van de Arbeid is in 2008 reeds een procedure voor de toekenning van de medaille van het ereteken van de arbeid opengesteld voor iedereen binnen Defensie en niet alleen voor de leden van de Luchtcomponent.

Zo werden onder andere midden 2010 enerzijds de waardigheid van Eredeken van de Arbeid, le Doyen d'honneur, en anderzijds de titel van Cadet van de Arbeid aan militairen toegekend.

Door het toekennen van deze onderscheidingen met een zeer specifiek kenteken – een kraag voor de eredeken en een ster voor de cadetten – rees de problematiek van het dragen van deze eretekens op het militaire tenue. Voor de titel van Cadet van de Arbeid bestaat namelijk geen staafje.

Ten gevolge hiervan en om elke vorm van discriminatie tussen de laureaten van de verschillende eretekens van de arbeid te vermijden, heeft de chef Defensie beslist dat de burgereretekens, zoals het ereteken van de arbeid, voorlopig niet op het militaire tenue mogen worden gedragen, behoudens tijdens de plechtigheden die rechtstreeks met deze eretekens te maken hebben.

De reglementaire teksten zullen worden aangepast, zodat de onduidelijkheden hierover worden weggewerkt. Dit zal het voorwerp uitmaken van een overleg binnen het hoog overlegcomité, waarin de vakorganisaties vertegenwoordigd zijn.

Ik zal pas een beslissing in deze problematiek nemen wanneer mij het advies van dat overlegcomité wordt bezorgd ter gelegenheid van de aanpassing van de reglementaire teksten.

Ik ken ook de grote waarde die door de houders van dergelijke eretekens aan het dragen van het ereteken wordt gehecht.

02.03 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Ik ben verheugd dat u de problematiek kent en er aandacht voor heeft in uw handelingen. Dat dit een gevoelig thema is, behoeft weinig uitleg. Er wordt inderdaad heel veel energie in gestoken. Er zijn allerlei procedures die worden gevolgd om de eretekens toe te kennen.

Ik hoop dat u het ermee eens bent dat, als dit onvoldoende wordt uitgevoerd, dit kan zorgen voor demotivering bij de mensen die denken aanspraak op een ereteken te kunnen maken. Dat mag absoluut niet de bedoeling zijn.

02.02 **Pieter De Crem**, ministre: Sur proposition de l'Institut royal des élites du travail de Belgique, la procédure d'octroi de la décoration à l'ensemble du personnel de la Défense a été lancée en 2008. Auparavant, cette décoration était réservée aux membres de la composante aérienne.

En 2010, les titres de Doyen d'honneur et de Cadet du travail ont été attribués à des militaires. Vu l'absence de barrette permettant d'épingler la décoration de Cadet, le Chef de la Défense a décidé que les insignes civils ne pourraient provisoirement plus être arborés sur l'uniforme, sauf à l'occasion de cérémonies spécifiques.

Le Comité supérieur de concertation se penchera sur l'adaptation des textes réglementaires. Dès qu'il m'aura transmis son avis, je prendrai une décision en la matière.

Je suis parfaitement conscient de la haute importance que les titulaires de ces décorations y attachent.

02.03 **Annick Ponthier** (VB): J'espère que le ministre tiendra compte du besoin de reconnaissance qu'éprouve chacun.

Ik hoop dat u hiermee verder gaat en dat wij een definitief resultaat mogen verwachten.

Ik wil besluiten met een quote die steevast wordt gebruikt door de voorganger van de huidige voorzitter van het comité: "Materialisme is misschien het meest karakteristieke van deze tijd en toch leeft een mens niet alleen van brood en spelen, maar ook van erkentelijkheid." Ik hoop dat u dit indachtig houdt, mijnheer de minister.

02.04 Minister **Pieter De Crem**: Absoluut.

02.04 **Pieter De Crem**, ministre: Absolument.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 **Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "het geplande aantal vliegreuren" (nr. 4663)**

03 **Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le nombre d'heures de vol prévu" (n° 4663)**

03.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, per jaar wordt door Defensie een schema van het aantal geplande vliegreuren per vliegsysteem opgesteld.

03.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): La Défense dresse un tableau annuel du nombre d'heures de vol prévues par système de vol. En raison de la participation belge aux opérations à l'étranger, ces nombres sont légèrement dépassés.

In 2008 mochten de Belgische F-16's 13 000 vliegreuren maken. In 2010 is datzelfde aantal tot 12 000 vliegreuren gedaald.

Zowel in 2008 als in 2010 lag het aantal gepresteerde vliegreuren licht boven het aantal geplande vliegreuren, met name respectievelijk 13 032 vliegreuren en 12 399 vliegreuren.

De overschrijdingen van het aantal vliegreuren zijn altijd aan de inzet van onze F-16's in buitenlandse operaties te wijten geweest. In 2011 nemen de Belgische F-16's deel aan zowel missies in Afghanistan als aan missies in Libië. Er zullen dus minder vliegreuren naar trainingen en opleidingen van piloten kunnen gaan.

Combien d'heures de vol sont prévues pour les F-16 en 2011? Et combien spécifiquement pour les opérations en Afghanistan et en Libye? Le ministre augmentera-t-il le nombre d'heures de vol à l'avenir, afin qu'il subsiste encore un nombre suffisant d'heures pour la formation et les entraînements, en dehors des missions à l'étranger?

Mijnheer de minister, ten eerste, hoeveel vliegreuren zijn in 2011 gepland voor de F-16's? Bent u van plan in de toekomst het aantal vliegreuren te verhogen, zodat er genoeg ruimte voor trainingsmissies overblijft?

Ten tweede, kunt u een onderverdeling maken van het aantal vliegreuren dat in 2011 voor de operaties in Afghanistan en Libië is gepland?

03.02 Minister **Pieter De Crem**: Er werden in 2011 in totaal 11 700 vliegreuren gepland voor de F-16's. Om de trainingsopdracht te kunnen blijven garanderen en gelet op de actuele deelname aan de operatie in Libië werd het aantal vliegreuren voor de F-16's verhoogd met 900 vliegreuren voor 2011. Die berekening was gebaseerd op een geplande inzet in Libië van drie maanden.

03.02 **Pieter De Crem**, ministre: Le plan de vol pour 2011 comporte au total 11 700 heures de vol pour les appareils F-16. Sur la base d'un engagement planifié en Libye pendant une durée de trois mois, 900 heures ont été ajoutées afin de conserver suffisamment d'heures d'entraînement. Compte tenu de la prolongation de l'opération, le nombre d'heures sera évidem-

Het is duidelijk dat de voortzetting van de opdracht, na evaluatie door het kernkabinet van de afgelopen week, zal leiden tot een verdere actualisatie van de vliegreuren. Zowel voor de operatie in Afghanistan als voor de operatie in Libië, werd in gemiddeld 300 vliegreuren F-16

per maand voorzien.

ment à nouveau adapté. Tant pour l'Afghanistan que pour la Libye, 300 heures par mois ont été prévues en moyenne.

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben blij te horen dat het aantal vliegers wordt verhoogd met 900. Ik denk dat het belangrijk is dat jonge piloten vertrouwen en ervaring opdoen in een veilige omgeving. Wij kunnen een gevechtsmissie niet vergelijken met een trainingsmissie. Ik ben blij dat het aantal vliegers wordt opgetrokken, want zonder voldoende trainingsvluchten zullen die F-16-piloten heel snel hun expertise verliezen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de radioactieve container uit Japan in het Kwartier Knapen" (nr. 4665)

04 Question de M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le conteneur radioactif en provenance du Japon se trouvant dans le quartier Knapen" (n° 4665)

04.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, er werd een radioactieve container uit Japan ondergebracht in het militair kwartier Knapen van Defensie. Van het FANC hebben we kunnen vernemen dat de container geen alarmerende hoeveelheid straling heeft.

04.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Un conteneur radioactif en provenance du Japon a été transféré vers le quartier militaire de Knapen. Selon l'AFCN, la contamination radioactive du conteneur n'est pas alarmante.

Toch heb ik een aantal vragen. Ten eerste, welke afspraken of akkoorden werden er gemaakt tussen Landsverdediging en de haven van Zeebrugge in dit verband? Wat indien er nog gelijkaardige vaststellingen worden gedaan? Zal men systematisch gecontamineerde containers in het militair kwartier Knapen plaatsen?

Qu'a-t-il été convenu en la matière entre le département de la Défense et le port de Zeebrugge? Des conteneurs contaminés seront-ils systématiquement transférés vers le quartier Knapen? A-t-on pris toutes les mesures de prévention possibles pour protéger le personnel et l'environnement? Comment les déchets radioactifs sont-ils gérés? Le personnel a-t-il été suffisamment informé? Combien de temps le conteneur restera-t-il à Zeebrugge?

Ten tweede, werden alle mogelijke preventiemaatregelen genomen om zowel het personeel als het leefmilieu te beschermen?

Ten derde, op welke manier gebeurt het beheer van het radioactief afval?

Ten vierde, werd al het personeel voldoende geïnformeerd? Hoe is dit gebeurd?

Ten slotte, hoelang zal de container in Zeebrugge blijven?

04.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, in de ochtend van zaterdag 7 mei heeft de Marinecomponent in Zeebrugge een telefonische aanvraag van de havenkapitein gekregen met betrekking tot het plaatsen van een licht radioactief besmette container in het kwartier Knapen. De besmetting bedroeg slechts 0,5 microsievvert, wat honderdmaal kleiner is dan een lokale scan bij een medisch onderzoek, die doorgaans 50 microsievvert oplevert.

04.02 Pieter De Crem, ministre: Le 7 mai, la composante marine à Zeebrugge s'est vu adresser une demande d'autorisation concernant le placement d'un conteneur légèrement radioactif dans l'enceinte du quartier militaire Knapen. Cette contamination n'était que de 0,5 microsievvert, ce qui équivaut à un centième de la dose de radioactivité subie par un patient lors d'un scanner. Le 8 mai, l'état-major a autorisé ce placement en l'assortissant toutefois de condi-

De container bevond zich op dat ogenblik in open lucht op de parking van de grensinspectiepost. Bij regenweer kon daardoor een besmetting op de grond ontstaan, waardoor de vraag werd gesteld aan het kwartier Knapen om de besmette container tijdelijk onder een beschermend afdak te stallen.

Op 8 mei heeft de staf het akkoord gegeven om de gevraagde plaatsing uit te voeren, onder strikte voorwaarden met betrekking tot de ontsmetting en de periode van de berging. Het betrof een noodgeval en het moet een uitzondering blijven. Het zal zeker niet systematisch gebeuren. De ontsmetting van de container dient immers steeds zo snel mogelijk te gebeuren, teneinde een besmetting van de omgeving te allen tijde te vermijden.

De container werd in een afgesloten hangar geplaatst, waarbij de zone werd afgebakend met dranghekken, met daarop de nodige pictogrammen van radioactiviteit. Gedurende heel de periode is er geen onbeschermd militair personeel binnen die veiligheidszone geweest. Het personeel werd nooit blootgesteld aan de straling, noch aan het risico van besmetting. Er was ook geen gevaar voor het milieu.

De preventiemaatregelen werden uitgevoerd onder toezicht van de dienst CBRN, Chemical Biological Radiological Nuclear, van het laboratorium van Defensie. Het personeel is tewerkgesteld in het kwartier, zoals u weet, en werd op de hoogte gebracht door de hiërarchische keten. De arbeidsinspectie van de interne dienst preventie en bescherming op het werk werd ingelicht en geraadpleegd. Bovendien werd het personeel ook via het basisoverlegcomité geïnformeerd over de ontsmetting en de evacuatie van de container.

Ten slotte werd op 16 mei de container, na ontsmetting door een gespecialiseerde burgerfirma, naar het haven terrein teruggebracht. Alle handelingen met en behandelingen van de container in het kwartier Knapen werden uitgevoerd onder toezicht van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle.

tions strictes concernant la décontamination du conteneur et la période d'entreposage. Il s'agissait d'une urgence et donc d'un cas qui ne se représentera certainement pas à intervalles réguliers.

Ce conteneur a été placé dans un hangar cloisonné, lequel hangar a été entièrement balisé par des barrières Nadar sur lesquelles ont été apposés des pictogrammes signalant la présence de radioactivité. Aucun membre du personnel militaire ne s'est rendu sans protection adéquate dans la zone de sécurité. Le personnel n'a jamais été exposé à des rayonnements ionisants et il n'y a jamais eu non plus un quelconque danger pour l'environnement.

Les mesures de prévention ont été mises en œuvre sous la supervision du service CBRN (*Chemical Biological Radiological Nuclear*) du laboratoire de la Défense. Le personnel a été informé par la voie hiérarchique. L'inspection du travail du Service de prévention et de protection au travail a aussi été informée et consultée. De plus, le personnel a été également informé par le comité de concertation de base. Le 16 mai, après sa décontamination par une entreprise civile spécialisée, le conteneur a été réacheminé vers la zone portuaire. Toute la procédure s'est déroulée sous la surveillance de l'Agence fédérale de contrôle nucléaire.

04.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, hoelang zal die container in Zeebrugge blijven? Op die vraag hebt u nog niet geantwoord.

04.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Combien de temps ce conteneur restera-t-il à Zeebrugge?

04.04 Minister Pieter De Crem: Hij werd op 16 mei verwijderd.

04.04 Pieter De Crem, ministre: Il a quitté Zeebrugge le 16 mai.

04.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): U spreekt over een noodgeval. Inderdaad, ik meen ook dat dit een uitzonderingssituatie was. In noodgevallen en uitzonderingssituaties is het essentieel dat het personeel goed ingelicht wordt. In het begin was dat duidelijk niet het geval, maar uit uw antwoord leid ik af dat er ondertussen toch een aantal stappen werd gezet. Het zou niet slecht zijn om waakzaam te blijven, gesteld dat dit nog zou gebeuren.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Samengevoegde vragen van**

- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het aantal overuren" (nr. 4677)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "overuren in het leger" (nr. 4692)
- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de overuren van de militairen" (nr. 4694)
- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "het aantal overuren bij Defensie" (nr. 4695)
- de heer Gerald Kindermans aan de minister van Landsverdediging over "de recente uitspraken van de liberale vakbond VSOA betreffende de overuren bij Defensie" (nr. 4698)

05 **Questions jointes de**

- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le nombre d'heures supplémentaires" (n° 4677)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les heures supplémentaires à l'armée" (n° 4692)
- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "les heures supplémentaires accomplies par les militaires" (n° 4694)
- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "le nombre d'heures supplémentaires accomplies à la Défense" (n° 4695)
- M. Gerald Kindermans au ministre de la Défense sur "les récentes déclarations du syndicat libéral SLFP relatives aux heures supplémentaires à la Défense" (n° 4698)

05.01 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de pers hebben wij kunnen lezen dat er te veel overuren werden gepresteerd. Dat is natuurlijk niet nieuw. Als ik mij goed heb laten informeren ligt het probleem voornamelijk bij de COMOPSAIR, waar een aantal diensten meer wordt gepresteerd, zodat men boven de jaarnorm van 1 618 uren komt.

Blijkbaar, maar daarover zult u wellicht meer uitleg kunnen geven, is het probleem dat die te veel gepresteerde uren lokaal worden bijgehouden en niet in een systeem. Derhalve bestaat er geen wettelijke basis zoals bepaald in het koninklijk besluit van 18 maart 2003 om die overuren al dan niet uit te betalen.

Er werd een werkgroep opgericht en ik had graag vernomen wat de stand van zaken is in verband met de werkzaamheden hiervan.

Welke oplossing schuift u naar voren en acht u realistisch of minder realistisch om dit probleem op te lossen? Welke oplossing geniet uw voorkeur? Wat is de kostprijs?

Vermits de overuren niet vallen onder het koninklijk besluit van 18 maart 2003, in welke mate meent u een plan te kunnen opstellen om overuren in de toekomst te vermijden?

05.02 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de opbouw van overuren die niet kunnen worden uitbetaald of gecompenseerd, is niet langer houdbaar.

Het is een belangrijk probleem voor Defensie, omdat wij ons moeten afvragen welke boodschap zo wordt gegeven aan geïnteresseerde jongeren. Ik heb u gisteren of eergisteren horen verklaren dat er een verjonging van het leger moet komen, dat er extra aanwervingen moeten komen, maar nogmaals, in welke context zult u zo'n aanwervingscampagne kunnen voeren als tegelijk berichten in de media verschijnen waarin sprake is dat overuren niet kunnen worden

05.01 **David Geerts** (sp.a): Au sein de l'armée et plus particulièrement de COMOPSAIR, sa composante aérienne, les heures supplémentaires accomplies sont trop nombreuses. Le problème est que beaucoup de ces heures supplémentaires sont enregistrées à l'échelon local et ne sont dès lors pas comptabilisées dans le système. Il n'y a donc pas de base légale, comme prévu dans l'arrêté royal de 18 mars 2003, pour payer ces heures supplémentaires.

Où en sont les travaux du groupe de travail qui a été chargé d'examiner ce problème? Quelle est la solution envisagée par le ministre?

05.02 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): L'annonce du non-paiement des heures supplémentaires n'est pas de nature à séduire d'éventuels candidats militaires, alors que le ministre a récemment déclaré qu'un rajeunissement des forces armées était indispensable.

Comment compte-t-il organiser

uitbetaald of opgenomen?

Die problematiek kwam hier al vaker aan bod; de vraag is wat er al die tijd is gebeurd onder uw ministerschap. Graag kreeg ik een overzicht van de genomen beleidsmaatregelen sinds de aanvang van deze regeerperiode.

Graag had ik ook een overzicht gekregen van het aantal openstaande overuren per component voor de afgelopen vijf jaar.

Ik wil dan ook refereren aan de werkgroep waarin deze problematiek besproken wordt. Wat is daar de stand van zaken? Hoe wilt u dit probleem oplossen?

05.03 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal u de inleiding besparen, die werd reeds gegeven door beide collega's.

Ten eerste, over de cijfers en de concrete gegevens, zijn de vermelde cijfers over het aantal openstaande overuren juist? Hoe verklaart u die? Vanaf wanneer ziet men het aantal overuren stijgen? Vanaf wanneer werd het grote aantal overuren opgebouwd?

Ten tweede, wat is het totaal aantal overuren als men alle graden in rekening neemt en niet alleen de onderofficieren en vrijwilligers? Kunt u hiervan een overzicht geven?

Ten derde, in welk budget voorziet Defensie om de overuren uit te betalen? Wat is de totale kostprijs als het leger deze overuren allemaal zou uitbetalen? Wat is het totaal aantal vrije dagen als de militairen die overuren zouden opnemen als vakantiedagen?

Ten vierde, sinds wanneer is de werkgroep die het probleem onderzoekt actief? Wat zijn tot nu toe de conclusies en de aanbevelingen van de werkgroep? Welke voorstellen heeft de werkgroep aan u of aan Defensie geformuleerd?

Ten vijfde, welke maatregelen zult u op korte termijn nemen, op basis van die conclusies en aanbevelingen, om de overuren weg te werken? Tegen wanneer?

Ten zesde, welke structurele maatregelen zult u op langere termijn nemen, opdat dit zich in de toekomst niet zou herhalen?

05.04 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het probleem van de recuperatie van de overuren bij Defensie is niet nieuw. Het is in deze commissie al enkele keren besproken.

Graag krijg ik uw visie op het probleem in het algemeen. Het zou al enige tijd onderzocht worden in een werkgroep. Over die werkgroep heb ik enkele vragen. Wanneer is die opgericht? Wie maakt er deel van uit?

Welke resultaten of bevindingen bracht deze werkgroep reeds voort? Hoe worden die vertaald in het gevoerde beleid? Kunt u ons een overzicht geven van het aantal te recupereren overuren in iedere

une campagne de recrutement dans ces conditions? Quelles sont les mesures prises par le ministre depuis son entrée en fonction? Quelle est l'ampleur du phénomène des heures supplémentaires impayées auprès de chacune des composantes de l'armée pour ces cinq dernières années? Quel est l'état d'avancement des activités du groupe de travail?

05.03 Bert Maertens (N-VA): Les chiffres cités en matière d'heures supplémentaires sont-ils exacts? Comment le ministre explique-t-il leur nombre élevé? À partir de quand une hausse des heures supplémentaires a-t-elle été constatée? Quel est leur nombre total? Quel est le budget prévu par la Défense pour leur paiement? Si tous les militaires devaient compenser leurs heures supplémentaires sous la forme de jours de congé, combien de jours devraient leur être octroyés?

Ce groupe de travail ad hoc a-t-il déjà formulé des propositions? Quelles mesures le ministre envisage-t-il de prendre?

05.04 Annick Ponthier (VB): Le problème des heures supplémentaires n'est pas nouveau. Le ministre nous annonce à présent qu'il a créé un groupe de travail.

Quand ce groupe de travail a-t-il été créé et qui en fait partie? A-t-il déjà engrangé des résultats? Si oui, ces résultats ont-ils été pris en compte dans la politique menée en la matière? Le ministre pourrait-il me fournir un aperçu du

component?

Welke beleidsmaatregelen zullen ter zake in de nabije toekomst genomen worden? Ik dank u alvast voor uw antwoord.

05.05 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb kennis genomen van de media-aandacht die besteed is aan de overuren. Ik neem aan dat het geen recent probleem is. Overuren bouwt men niet op enkele dagen op. Zo'n volume aan overuren is het gevolg van een langdurige situatie.

Mijnheer de minister, kunt u uw visie geven op de recente uitspraken? Is er een analyse gemaakt in verband met de overuren?

Indien er sprake is van een acuut probleem, kunt u ons signaleren welke eenheden van welke legercomponenten getroffen zijn? Kunt u zeggen welke militairen het meest te maken krijgen met overuren?

Kunt u ook iets zeggen over de geschiedenis van het dossier? Is dit een uitloper van een vroeger bestaande situatie?

05.06 Minister Pieter De Crem: Wanneer wij de problematiek van overuren bij Landsverdediging bespreken, dan worden overuren enkel en alleen gepresteerd door vrijwilligers en onderofficieren en niet door officieren. Het statuut van de officier, vanaf de laagste graad van officier tot de hoogste graad, is onverenigbaar met de toepassing van overuren.

Ik zal ook een onderscheid maken naargelang de soort van overuren. Er zijn overuren die slaan op het personeel dat in het normaal regime van 38 uur werkt. Daarvoor voorziet het reglement in een plafond en in een tijdspanne waarbinnen die overuren dienen te worden opgenomen. Concreet betekent het dat alle overuren boven de 38 uur uitbetaald worden indien zij niet in de tijd kunnen worden gecompenseerd vóór het einde van het semester dat volgt op dat van de prestaties. Daar doet er zich geen probleem voor.

Daarnaast zijn er de zogenaamd te veel gepresterde uren. Die slaan op het personeel dat in ploegen werkt. Het gaat hoofdzakelijk om personeel van de professionele wacht. Voor die militairen is het systeem van 38 uur per week niet van toepassing, uitgaande van het statuut. Hun overuren worden het volgend jaar in mindering gebracht van de te presteren uren. Ter zake is er niet in een mechanisme van financiële compensatie voorzien. Dat is ook zo bekend.

De cijfers in de media slaan op het totaal van die te veel gepresterde uren. Het teveel aan gepresterde uren is tien jaar geleden beginnen te groeien met de invoering van de professionele wacht. Het probleem werd pas volledig in kaart gebracht, nadat eind 2008 gebleken was dat het personeel van de wacht van de luchtmachtbasis van Kleine Brogel, die een zekere specificiteit kenmerkt, over 80 000 te veel gepresterde uren beschikte. Het bleek dat het aantal uren een snel evoluerend fenomeen was. Op 1 mei 2011 waren er in totaal nog 153 880 te veel gepresterde uren.

Om een concreet beeld te schetsen, kan gesteld worden dat de

nombre d'heures supplémentaires à récupérer au sein de chaque composante? Quelles mesures entend-il prendre pour faire en sorte que les militaires concernés puissent les récupérer?

05.05 Gerald Kindermans (CD&V): Le volume actuel d'heures supplémentaires résulte d'un pourrissement de la situation. Cette situation a-t-elle déjà été analysée? Est-elle grave? Dans quelles unités de nos forces armées un problème particulier se pose-t-il?

05.06 Pieter De Crem, ministre: Seuls les volontaires et les sous-officiers prestent des heures supplémentaires à la Défense, et pas les officiers. Le statut d'officier est en effet incompatible avec le régime des heures supplémentaires.

Il existe aussi une différence selon le type d'heures supplémentaires. Toutes les heures supplémentaires du personnel prestées dans un régime ordinaire de 38 heures sont payées, à moins qu'elles ne soient compensées pour la fin du semestre qui suit les prestations. Aucun problème ne se pose à cet égard.

Les chiffres annoncés dans les médias concernent l'excédent d'heures du personnel qui travaille en équipes, et plus particulièrement au service de la garde professionnelle. Leurs heures supplémentaires sont déduites du nombre d'heures à prester l'année suivante. Ils ne bénéficient d'aucune compensation financière. Le problème est apparu il y a dix ans, lors de l'introduction de la garde professionnelle et son ampleur n'a été véritablement cernée qu'en 2008. On a constaté à l'époque un

185 000 uren waarvan sprake 0,25 % betekenen van het totaal aantal werkuren dat per jaar bij Landsverdediging wordt gepresteerd. Luistert u dus goed. Het gaat in totaal over 100 manjaren op een totaal van 35 000 militairen, volgend jaar 34 000 militairen. Dat wil dus zeggen dat die uren overeenkomen met de volledige jaarprestatie van 100 militairen.

De wacht op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel slurpt tweederde van die uren op. Ik ben ervan overtuigd dat dankzij de 1 800 nieuwe op stapel staande aanwervingen die overuren zullen smelten als sneeuw voor de zon.

Andere kwartieren zoals Leopoldsburg en Burcht, zitten in een overgangsfase van professionele wacht naar een organieke wacht, waardoor het aantal gepresteerde uren ook zal dalen.

Om het aantal te veel gepresteerde uren sneller te doen dalen, werd overwogen om het geheel of een deel van de te veel gepresteerde uren uit te betalen. De vakorganisaties werden in dat kader voorafgaandelijk en informeel door de staf geconsulteerd. Uiteindelijk bleek de betaling van de uren niet opportuun, omdat het betrokken personeel geen vragende partij is. Mocht nu hierin verandering komen, dan zullen de nodige stappen worden gezet. Het vinden van eventuele budgettaire middelen is geen onoverkomelijk probleem, gelet op de toestand van de begroting van 's lands verdediging na het einde van de transformatie.

excédent de 80 000 heures supplémentaires pour les gardes à Kleine Brogel. Au 1er mai 2011, il subsistait encore 153 880 heures au total, ce qui correspond à 0,25 % du nombre total annuel d'heures prestées à la Défense, ou à la prestation annuelle complète de 100 militaires. Deux tiers de ces heures supplémentaires ont été prestées à Kleine Brogel. Grâce aux 1 800 nouveaux recrutements prévus, je pense que le nombre d'heures supplémentaires fondra comme neige au soleil. Bourg-Léopold et Burcht se trouvent actuellement dans la phase transitoire de la garde professionnelle à la garde organique, ce qui contribuera également à la réduction du nombre d'heures supplémentaires prestées.

Le remboursement total ou partiel de ces prestations a été envisagé en vue de comprimer plus rapidement le volume d'heures supplémentaires. Il est cependant apparu que le personnel n'était pas demandeur de cette solution. Si les militaires changent d'avis, il sera encore possible de faire le nécessaire. Une telle opération ne constituerait pas un problème budgétaire insoluble eu égard à la situation budgétaire de la Défense à l'issue de la transformation.

05.07 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, u maakt een algemene vergelijking, maar als ik het goed heb begrepen, is tweederde of 100 000 overuren te situeren in Kleine Brogel door de bewakingsopdrachten. Die overuren kunnen niet uitbetaald worden, omdat ze niet vallen onder het KB van 2003. Het betreft daar een professionele en geen organieke wacht. Die overuren moeten dan in mindering van de prestaties worden gebracht volgend jaar. Dat wil dus zeggen dat er bij uw volgende werving bijvoorbeeld personen bijkomend naar Kleine Brogel verplaatst moeten worden om een oplossing te bieden, vermits het takenpakket hetzelfde blijft.

Als de mensen van Kleine Brogel ook in operaties een aantal professionele wachtdiensten moeten doen in Kaboel en elders, is dan in die werkgroep niet onderzocht of die taak kan worden overgenomen door andere eenheden? Het gaat dan over organieke wachtdienst, niet de professionele.

05.08 Minister Pieter De Crem: De problematiek zal worden opgelost, omdat bij de aanwerving van die 1 800 mensen een proportioneel deel naar de Luchtcomponent gaat. Daarbij zal uiteraard aandacht

05.07 David Geerts (sp.a): Le problème se situe donc principalement à Kleine Brogel. D'autres unités pourront-elles relayer le personnel de Kleine Brogel quand les militaires de cette base devront assurer des services de garde professionnels dans le cadre de missions à l'étranger? Il s'agirait dans cette hypothèse de services de garde organiques et non professionnels.

05.08 Pieter De Crem, ministre: Le problème sera résolu étant donné qu'une partie proportion-

worden besteed aan personeel dat kan wachtlopen. Ik heb ondertussen reeds een beduidende verhoging doorgevoerd van het aantal personen dat niet-organieke wachtdiensten vervult. De stijging bedraagt in netto-eenheden ongeveer 63.

05.09 David Geerts (sp.a): Ik ga niet akkoord met uw beeld van 0,25 %. Het gaat specifiek om de wachtdiensten in Kleine Brogel. Als daar de oplossing kan worden gevonden binnen een kleiner geheel, kan men een oplossing vinden binnen twee tot drie jaar.

05.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, samen met u hopen wij dat er snel een oplossing komt. Het lijkt mij inderdaad een zeer specifiek probleem. Te bezien valt wel in welke mate er echt jonge mensen kunnen worden aangeworven, in een sfeer van mediaberichten die stellen dat het bijzonder moeilijk is om overuren te recupereren of te laten uitbetalen.

De aanwervingscampagne die u op touw zult zetten, naar ik heb vernomen onder meer aan de Belgische kust, zal toch zeer goed moeten zijn. Samen met u hopen wij dat de verjongingsoperatie wordt doorgevoerd.

Het totale aantal overuren, waarvan u de cijfers hebt gegeven, is volgens mij veel minder belangrijk dan het feit dat het moeilijk is om ze te recupereren of te laten uitbetalen. Een en ander stamt ook uit het transformatieplan. In maart 2011 stelde ik u een vraag over het nieuwe regime inzake recuperatie van overuren. Vroeger konden overuren worden opgenomen in de zes maanden volgend op het moment waarin ze werden gepresteerd. Dat is verstrengd naar één maand. In die zin zijn er mijns inziens een aantal nadelige zaken gebeurd. Ik verwijs naar de nachtwakers van Bevekom die een nieuw nadeliger statuut hebben gekregen. Veel meer dan een situatie die in de loop der jaren is gegroeid en zich nu zal oplossen, heeft uw transformatieplan een aantal nadelen op het vlak van overuren en personeelsstatuut.

05.11 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de minister, ik hoop net als u dat de aanwerving van die 1 800 nieuwe en hopelijk jonge mensen het probleem mee kan oplossen. We zullen zien of uw camouflagetechnieken aan de Vlaamse kust een oplossing kunnen brengen. Ik hoop het alvast.

nelle des 1 800 nouvelles recrues qui seront engagées seront affectées à la composante aérienne. Dans le cadre de cette affectation, une attention toute particulière sera prêtée au personnel capable d'assurer des gardes. Par ailleurs, j'ai augmenté de 63 personnes les effectifs affectés aux gardes non organiques.

05.09 David Geerts (sp.a): Je ne partage pas votre analyse relative à l'importance des heures supplémentaires, qui ne représenteraient que 0,25 % du total. Le problème se situe principalement à Kleine Brogel. Il faut avant tout trouver une solution pour les militaires occupés sur ce site.

05.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Comme le ministre, nous espérons que l'opération de rajeunissement du personnel sera couronnée de succès. Toutefois, la campagne d'information à ce sujet devra être très bien organisée si le ministre diffuse en même temps dans les médias des nouvelles aussi peu réjouissantes concernant les heures supplémentaires.

Selon moi, le nombre total d'heures supplémentaires est une donnée qui est tributaire d'une réalité indéniable qui est que les militaires ont vraiment beaucoup de mal à récupérer leurs heures supplémentaires. Cette réalité a été engendrée par le plan de transformation de la Défense. Auparavant, les militaires disposaient d'un délai de six mois pour récupérer ces heures. À présent, ils doivent les récupérer dans un délai d'un mois. Les veilleurs de nuit de Beauvechain ont également vu leur statut se détériorer depuis la mise en œuvre du plan de transformation.

05.11 Bert Maertens (N-VA): J'espère que l'arrivée des 1 800 nouvelles – et, espérons-le, jeunes – recrues contribuera à régler le problème.

05.12 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, ik hoop dat u gelijk hebt als u zegt dat het op korte termijn zal veranderen. Het zal voor een groot deel worden opgelost met de invulling van de nieuwe rekruten die u wil aantrekken. Ik deel de bezorgdheid van de collega's inzake de eventuele demotivering. In plaats van negatieve signalen de wereld in te sturen is het noodzakelijk om een positief signaal uit te zenden.

Ik kan collega De Vriendt vragen om een ontmoedigingsbeleid bij onze groene jongens op poten te zetten, ter oplossing van het kleine segment van overuren die de militairen moeten kloppen om de groene jongens in Kleine Brogel weg te sturen. Dus ook daar ligt een klein deel van de oplossing.

05.13 Minister Pieter De Crem: Ze voeren niet langer 'a war on the bomb' maar 'a war on the potatoes'.

05.14 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ponthier heeft mij als het ware het gras voor de voeten weggemaaid. Ik wilde eigenlijk aantonen dat dit dossier opnieuw een incident is, of wat collega De Vriendt een 'incident' noemt: hij creëert een incident en een week later stelt hij vragen over het zelfgecreëerde incident.

Mijnheer De Vriendt, ik stel vast dat u het antwoord van de minister nooit afwacht. U neemt in de krant standpunten in vooraleer u het antwoord krijgt. In de krant van 16 mei 2011 lees ik: "De goednieuwsshow van Defensie minister De Crem over zijn legerhervorming is niet langer geloofwaardig." Vandaag klinkt dat niet langer in dezelfde bewoordingen uit uw mond, want u hebt gehoord dat het probleem tien jaar geleden is ontstaan toen de legerhervorming van minister De Crem nog niet was doorgevoerd. Ik dacht dat toen een zekere Flahaut nog minister van Defensie was. Toen is dat probleem opgebouwd. Blijkbaar was er niets aan de hand. Met 0,25 % van het totaal aantal overuren waren de mensen geen vragende partij voor omzetting. De gepresteerde uren in Kleine Brogel zullen voor een groot deel het gevolg zijn van de vredesbeweging die daar regelmatig actie voert.

U hebt daar goede relaties mee. Ik beaam ook de woorden van mevrouw Ponthier ter zake. U komt hier klagen dat de mensen overuren moeten kloppen, maar u gaat daar zelf aan de draad staan. Het is toch godgeklagd dat men er de legerhervorming bijhaalt, terwijl uit het antwoord en de betogen blijkt dat het er eigenlijk niets mee te maken heeft in Kleine Brogel. Dat is de manier waarop men hier politiek bedrijft: men creëert een incident en dan gaat men vragen stellen over dat incident. De tekst eindigt met te stellen dat het nodig is een parlementaire hoorzitting met de generale staf te houden, ook over dit probleem.

05.12 Annick Ponthier (VB): Je partage l'inquiétude de mon collègue à propos de la démotivation que risquent de provoquer, dans les rangs de nos soldats, les nouvelles peu réjouissantes annoncées par le ministre. Il me paraît nécessaire d'envoyer également des signaux positifs concernant la Défense.

M. De Vriendt pourrait peut-être en profiter pour appliquer une politique dissuasive envers les écologistes. S'il était possible de les chasser moins souvent de la base de Kleine Brogel, cela réduirait déjà le nombre d'heures supplémentaires de nos militaires.

05.13 Pieter De Crem, ministre: Aujourd'hui, le slogan *war on the bomb* est supplanté par le mot d'ordre *war on the potatoes*.

05.14 Gerald Kindermans (CD&V): Une fois encore, M. De Vriendt a provoqué un incident avant même d'avoir obtenu une réponse ministérielle. Le 16 mai, sans attendre la réponse du ministre, il avait déjà déclaré dans une interview accordée à un quotidien que l'euphorie du ministre De Crem au sujet de la réforme de l'armée n'était plus de mise. On s'aperçoit aujourd'hui que ce problème s'est posé pour la première fois il y a dix ans. Un certain André Flahaut était alors ministre de la Défense.

Les heures supplémentaires effectuées à Kleine Brogel sont en outre probablement largement imputables aux actions régulièrement menées à cet endroit par les organisations pacifistes. Nous n'ignorons pas les excellentes relations qu'entretient M. De Vriendt avec ces organisations. Il vient dénoncer ici les heures supplémentaires qui doivent être accomplies, mais participe en même temps aux manifestations des organisations pacifistes qui y sont organisées! Il a en plus le

toupet d'invoquer à ce propos la réforme de l'armée qui est totalement étrangère au phénomène des heures supplémentaires.

De **voorzitter**: De heer De Vriendt is op twee fronten belaagd. Ik geef hem kort het woord.

Le **président**: M. De Vriendt est harcelé de toutes parts.

05.15 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik heb er geen probleem mee om belaagd te worden als ik een probleem in het leger vaststel en als ik de minister en de verantwoordelijken vraag om daar oplossingen voor te vinden. Ik stel vast dat mijn collega Kindermans daar anders over denkt, dat hij dat als een mineur incident beschouwt. Hij vindt het eigenlijk niet de moeite waard om daarover te spreken. Ik raad hem aan om eens te gaan spreken met de militairen op het terrein die niet alleen vaststellen dat ze met heel wat onbetaalde en niet-gerecupereerde overuren zitten, maar ook dat het transformatieplan daar zeker geen goed aan heeft gedaan. Collega Kindermans, u miskent de onvrede die er heerst bij de militairen zelf. Mijn fractie doet dat niet, in tegenstelling tot de uwe.

05.15 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Cela ne me gêne pas du tout, mais je constate l'existence d'un problème au sein de l'armée et je demande au ministre et aux responsables de le résoudre. Il s'agit manifestement pour M. Kindermans d'un problème 'mineur'. Je suggère qu'il aille en discuter personnellement avec les militaires. Il ne pourra alors peut-être plus ignorer le mécontentement suscité par les nombreuses heures supplémentaires non récupérées et par les conséquences du plan de transformation de l'armée.

05.16 Minister Pieter De Crem: Ik wil een alternatief voorstel doen. Ik kan de rector van de Universiteit van Gent voorstellen om zijn proefveld in Kleine Brogel te leggen. Het zal dan in elk geval goed bewaakt worden.

05.16 Pieter De Crem, ministre: Peut-être devrait-on suggérer à l'Université de Gand d'installer son champ d'expérimentation à Kleine Brogel. Il serait en tout état de cause bien gardé!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de hervorming van het NIOOO" (nr. 4696)

06 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "la réforme de l'INIG" (n° 4696)

06.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik zal helpen met de timing en een erg korte vraag stellen. Het is een vraag in opvolging van een vraag over de hervorming van het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers, die ik in 2010 heb gesteld.

06.01 David Geerts (sp.a): En 2010, le général Van Daele a été chargé de réformer l'Institut National des Invalides de Guerre, des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (INIG).

De minister heeft aangekondigd dat generaal Van Daele in 2010 een expertenopdracht heeft gekregen om voornoemd instituut te hervormen.

Quelle a été son évaluation de l'institution? Le Parlement peut-il obtenir ce rapport d'évaluation? Quelles propositions politiques formule-t-il?

Mijn concrete vragen zijn de volgende.

Welke evaluatie heeft de generaal gemaakt?

Wat waren de voornaamste conclusies?

Kan bedoelde evaluatie aan het Parlement worden bezorgd?

Ik zal geen hoorzitting vragen om de evaluatie te bespreken. Ik vraag

niettemin dat de evaluatie zeker en vast aan het Parlement kan worden bezorgd.

Welke beleidsvoorstellen staan in de evaluatie?

Mocht de evaluatie nog niet zijn gemaakt, wat is dan de reden dat zij na een jaar hier nog niet op de tafel ligt?

06.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, ten eerste, ik wijs erop dat het mandaat van generaal buiten dienst Van Daele twee aspecten bevat.

Eenzijds behelst het mandaat het uitvoeren van een studie met betrekking tot het IV-NIOOO, meer bepaald met betrekking tot een mogelijk samenwerkingsverband met andere organismen. Anderzijds bepaalt het mandaat dat een evaluatie van het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie of KHID wordt gemaakt. Voormelde evaluatie dient zowel de functionering, de opdracht als de organisatie te omvatten. Desgevallend dienen ook voorstellen over de aanpassing van de toepasselijke regelgeving te worden geformuleerd.

Vervolgens werd met betrekking tot de studie over het IV-NIOOO door generaal Van Daele in de eerste plaats een situatie "as is" opgesteld. Een analyse van de organisatie "as such" of op zich werd gemaakt.

Uit die analyse blijkt dat, terwijl voor de begunstigden van tussenkomsten voor slachtoffers van de wereldoorlogen en van het expeditiekorps Korea de evolutie inzake aantal interventies duidelijk is, zulks voor de categorie veteranen heel wat minder duidelijk is.

Op basis van de huidige regelgeving bestaat enkel de titel van veteraan. Er bestaat geen enkele wettelijke basis voor enige tussenkomst, noch inzake materiële noch inzake morele steun. Het is u welbekend dat een aantal voorstellen van diverse parlementairen inzake tussenkomsten ten voordele van de veteranen tot op heden, gezien de politieke situatie, niet kon worden behandeld.

De principiële definitie van de materiële rechten en de sociale steun aan de veteranen, uitgaande van de voorwaarden van toekenning, zal bepalend zijn voor het werkvolume en dus de facto voor de toekomstige organisatie van het instituut. Ze zal desgevallend ook bepalend zijn voor de mogelijke samenwerkingsverbanden met andere organismen.

Ten slotte, in de huidige periode van lopende zaken is het niet mogelijk het dossier in kwestie in overleg met mijn betrokken collega's af te ronden. Het is dan ook erg voorbarig om met het dossier naar het Parlement te stappen. Ik wil met een afgewerkt dossier komen. Ik geef er de voorkeur aan om binnen afgelijnde contouren en met een afgewerkt werkstuk naar het Parlement te komen.

06.03 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het was een informatieve vraag. Wij zullen het dossier opvolgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06.02 **Pieter De Crem**, ministre: Le mandat confié au général Van Daele couvre la réalisation d'une étude sur d'éventuelles possibilités de coopération entre l'INIG et d'autres organismes et l'évaluation de l'Institut Royal Supérieur de Défense (IRSD).

Il ressort de l'analyse de l'INIG que si le nombre de bénéficiaires des interventions au profit des victimes de guerres et du corps expéditionnaire pour la Corée évolue normalement, l'évolution du nombre des interventions en faveur des vétérans est en revanche moins claire. Les vétérans sont officiellement reconnus comme tels, mais ne reçoivent à ce titre aucune intervention d'ordre matériel ou moral.

Cette lacune n'a pas encore pu être comblée en raison de la situation politique actuelle. L'octroi de droits matériels et d'une aide sociale aux vétérans sera déterminante pour la future organisation de l'INIG et pour ses éventuels accords de coopération. Ce dossier ne pourra pas être bouclé dans le contexte politique actuel et il serait par conséquent prématuré de le transmettre au Parlement.

07 Vraag van de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de attritie in het leger" (nr. 4739)

07 Question de M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "l'attrition à l'armée" (n° 4739)

07.01 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, daarnet hadden wij het over de overuren die een probleem kunnen zijn voor het leger.

Een ander probleem is niet alleen de moeilijke aanwerving van nieuwe mensen, maar ook het feit dat sommige mensen het leger vroeger verlaten wegens verschillende niet-onverwachte redenen. Sommigen zijn niet geschikt voor het beroep, anderen ondervinden medische problemen, soms ligt het moeilijk woon-werkverkeer aan de basis van de vervroegde uitstap enzovoort.

Tijdens het werkbezoek van deze commissie aan de mediane brigade Leopoldsburg vernamen wij echter een aantal andere elementen die zouden leiden tot een vroeger vertrek uit het leger, zoals te weinig middelen, ongepast gedrag van anderen en zelfs, heel opmerkelijk, verveling of zinloze opdrachten. Deze elementen werden door militairen in een exitinterview aangegeven als belangrijke redenen voor hun vertrek uit het leger.

Om de attritie in het leger aan te pakken, werd een IPT, een *integrated project team*, opgericht. Heel recent zou die werkgroep zijn eerste bevindingen en aanbevelingen hebben geformuleerd. Daarover gaan mijn vragen.

Ten eerste, hoeveel militairen vertrokken de afgelopen jaren elk jaar vrijwillig uit het leger? Hebt u daarover cijfers?

Ten tweede, wat waren in 2010 de meest voorkomende redenen die militairen opgaven voor hun vroegtijdig vertrek uit het leger? Hoeveel procent van de respondenten bij het exitinterview duidde die redenen aan?

Ten derde, zijn er wat betreft de ontslagredenen die werden aangehaald in het exitinterview, significante verschillen waar te nemen tussen Nederlands- en Franstaligen, functiegraden en locatie van de basis waar de militairen in kwestie tewerkgesteld zijn? Indien ja, welke verschillen zijn dat?

Ten vierde, hoe verklaart u dat militairen elementen zoals te weinig middelen, verveling, uitvoering van nutteloze opdrachten en ongewenst gedrag van anderen als reden van vertrek opgeven? Welke maatregelen neemt u hiertegen?

Tot slot, wat zijn de eerste bevindingen en aanbevelingen van het IPT? Welke van deze aanbevelingen voert Defensie op korte termijn uit?

07.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, met betrekking tot deze aangelegenheid heb ik reeds de kans gehad om op meerdere vragen, zowel van de heer Maertens als van de heer Geerts, te antwoorden. Ik zal die antwoorden bezorgen, maar ik geef nu ook een antwoord op de gestelde vragen.

Ik heb eergisteren op een conferentie in het Koninklijk Hoger instituut

07.01 Bert Maertens (N-VA): Il y a des militaires qui quittent l'armée prématurément. Si certains motifs à l'origine de leur décision sont évidents, le manque de moyens, les comportements inadéquats d'autres personnes, l'ennui et les tâches dénuées de sens sont également invoqués lors de leurs entretiens de sortie. Comment le ministre l'explique-t-il? Quelles mesures compte-t-il prendre?

Une *integrated project team* (IPT), mise en place afin de lutter contre la propension des militaires à quitter l'armée prématurément, aurait récemment formulé des recommandations. Lesquelles? Seront-elles mise en œuvre par la Défense à bref délai?

Combien de militaires ont-ils quitté l'armée volontairement ces dernières années? Quels ont été, en 2010, les motifs le plus souvent cités par les militaires pour justifier leur départ anticipé? Observe-t-on des différences entre néerlandophones et francophones, en fonction des grades ou de la base d'affectation?

07.02 Pieter De Crem, ministre: Je ferai parvenir à M. Maertens les réponses que j'ai fournies précédemment à des questions similaires. J'ai traité de ce problème dans l'allocation que j'ai prononcée avant-hier lors d'une conférence

voor Defensie aandacht besteed aan de problematiek van de attritie. Ook in de vraagstelling is die aan bod gekomen. Het zou dus interessant zijn, mijnheer Maertens, dat u, naast de toespraak die op mijn website staat, ook het verslag zou lezen op de website van het KHID.

Ik ben de problematiek van de attritie nooit uit de weg gegaan. Ik heb trouwens heel wat aandacht besteed aan "la routine ennuyeuse", de routine die wel een vorm van verveling in de opleiding en de beroepsloopbaan kan veroorzaken.

Concreet kan ik het volgende antwoorden op uw vraag.

In 2008 hebben 976 militairen op eigen initiatief Defensie verlaten. In 2009 waren dat er 865 en in 2010 842. Elke militair die Defensie voortijdig verlaat, wordt uitgenodigd voor een exitinterview. Tijdens dat interview wordt gepolst naar de vertrekreden. Vaak liggen meerdere redenen aan de basis van het vertrek. Er is slechts heel zelden een eenduidige reden te vinden. Het is meestal een samenloop van omstandigheden die zich soms bij Defensie, soms erbuiten en soms in een combinatie van de twee bevindt.

Voor verdere informatie omtrent de vertrekken van de jonge aangeworven militairen en de bevindingen van de werkgroep die zich boog over attritie bij het leger, wens ik u te verwijzen naar de antwoorden waaraan ik daarnet refereerde.

Wat het algemeen beleid rond pesterijen, geweld en ongewenst seksueel gedrag op het werk betreft, heb ik ook reeds een uitleg gegeven op de vragen 2010 en 2011. Wat het vertrek van jonge rekruten betreft, dient er nog te worden toegevoegd dat er sedert september 2010 eveneens een richtlijn betreffende de integratiepraktijken van toepassing is.

Vermits de andere aspecten van uw vraag in hoge mate cijfermatig zijn, zal ik u onmiddellijk de nodige informatie bezorgen. Ik verwijs u ook naar mijn website en die van Defensie om een aantal specificaties te krijgen.

07.03 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de minister, u hebt verwezen naar uw betoog van eergisteren, tijdens die studiedag. Bent u daar ook dieper ingegaan op de eerste bevindingen en aanbevelingen van het projectteam? Ik zou graag weten wat de aanbevelingen en de bevindingen zijn. Als u daarover eergisteren hebt gesproken, kan ik mij in eerste instantie wenden tot die website en tot het verslag, maar anders zou ik graag van u horen wat die aanbevelingen zijn en wat u daarvan concreet zult uitvoeren.

07.04 Minister Pieter De Crem: Ik zal kort zijn. De projectwerkgroep is zijn bevindingen aan het finaliseren en heeft een aantal grote lijnen uitgezet. Zodra ik de resultaten heb, zal ik ze u meedelen.

Ik dank ook mevrouw Grosemans voor haar gewaardeerde aanwezigheid. (...)

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

de l'Institut Royal Supérieur de Défense. J'ai publié le texte de cette allocution ainsi que le rapport de l'IRSD sur mon site web. Je n'ai jamais éludé ce problème, bien au contraire, car j'ai déjà prêté beaucoup d'attention à l'ennui que peut parfois engendrer un travail routinier.

976 militaires ont quitté la Défense en 2008 de leur propre initiative, 865 militaires ont fait de même en 2009 et en 2010, ils ont été 842 à partir. Les militaires concernés sont toujours sondés lors d'un entretien de sortie destiné à connaître les motifs de leur départ. Un faisceau de motifs est souvent à l'origine de leur décision.

J'invite les membres de la commission qui aimeraient avoir de plus amples informations sur les départs anticipés, sur les conclusions d'un groupe de travail ou sur la politique appliquée dans le domaine des violences et du harcèlement moral ou sexuel à consulter les réponses que j'ai fournies précédemment sur ces thèmes. Une directive concernant les pratiques d'intégration est en outre d'application depuis septembre 2010.

07.03 Bert Maertens (N-VA): Quelles sont les recommandations de l'IPT?

07.04 Pieter De Crem, ministre: L'IPT met actuellement la dernière main à ses conclusions. Je les communiquerai dès que j'en disposerai.

08 **Samengevoegde vragen van**

- de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "het verloop en de uitkomst van de raadsvergadering met de Europese ministers van Defensie op 23 mei 2011" (nr. 4770)
- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de bijeenkomst van de EU-ministers van Landsverdediging op 23 mei 2011" (nr. 4790)
- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de raadsvergadering van de Europese ministers van Defensie" (nr. 4800)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de resultaten van de Europese ministerraad van Defensie van 23 mei" (nr. 4842)

08 **Questions jointes de**

- M. David Geerts au ministre de la Défense sur "le déroulement et les résultats de la réunion du Conseil des ministres européens de la Défense le 23 mai 2011" (n° 4770)
- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "la rencontre du 23 mai 2011 des ministres européens de la Défense" (n° 4790)
- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "la réunion du Conseil des ministres européens de la Défense" (n° 4800)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "les résultats du Conseil des ministres européens de la Défense du 23 mai" (n° 4842)

08.01 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de minister, in de commissievergadering van 11 mei hebben wij hierover al een aantal vragen gesteld. U hebt toen zeer summier, of eigenlijk niet, geantwoord op onze vragen omdat zij over intenties zouden gaan. Op 18 mei ben ik een beetje vooruitgelopen op de feiten en heb ik deze vraag opgesteld om uw conclusies van 23 mei te kennen.

Wat is de concrete bijdrage geweest die ons land geleverd heeft aan deze vergadering? Meer specifiek, wat is het Belgische antwoord op de vraag naar de oplistings van de militaire capaciteiten in drie categorieën?

Hebt u zelf concrete voorstellen of ideeën op tafel gelegd? Zo ja, welke en waarom?

De Europese chefs van Defensie hebben op 3 mei, tijdens hun zesmaandelijks vergadering, hun eerste bevindingen uitgewisseld. Kunt u daarbij meer toelichting geven? Welke overeenkomsten en verschillen zijn er vast te stellen tussen de voorstellen die de CHOD gedaan heeft op 3 mei en uw bijdrage op 23 mei?

Is er enige vooruitgang geboekt inzake het identificeren van nieuwe samenwerkingsvelden, zowel voor ons land als voor de andere aanwezige landen?

Hoe ziet u deze oefening verder evolueren? Is er volgens u nog voldoende politieke wil om tot resultaten te komen?

Welke verdere afspraken zijn er gemaakt?

Wat is de bijdrage van de Europese Externe Actiedienst en van de hoge vertegenwoordiger, mevrouw Ashton, in deze oefening?

Hoe evalueert u de rol van het Europees Defensieagentschap in deze oefening?

Ik weet dat het een heleboel vragen zijn. Ik hoop toch een aantal antwoorden te krijgen.

08.01 **David Geerts** (sp.a): Récemment, un Conseil européen a réuni les ministres de la Défense. Quel point de vue le ministre a-t-il adopté concernant la demande d'une liste des capacités militaires, répartie en trois catégories? A-t-il avancé des propositions concrètes?

Les Chefs de la Défense européens se sont réunis le 3 mai. Le ministre peut-il nous en dire davantage sur cette réunion? Quelles sont les similitudes et les différences entre les propositions faites par le Chef de la Défense le 3 mai et celle avancées par le ministre lors du Conseil européen du 23 mai? Des progrès ont-ils été enregistrés en matière d'identification de nouveaux domaines de coopération? D'autres accords ont-ils été conclus? Quelle contribution ont apportée le Service européen d'action extérieure ainsi que la Haute Représentante, Mme Ashton? Quelle est votre opinion sur le rôle de l'Agence européenne de défense dans cet exercice?

08.02 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, op de Top van Gent van 23 september 2010 werd het politieke klimaat gecreëerd voor een nauwe samenwerking tussen de lidstaten om de capaciteiten binnen het Europese veiligheids- en defensiebeleid optimaal te ontwikkelen.

Op 23 mei heeft een raadsvergadering plaatsgevonden met de betrokken Europese ministers van Defensie, waar een aantal belangrijke items besproken en geëvalueerd werd, waaronder het begrip "pooling and sharing". Zoals collega Geerts reeds heeft vermeld, hebt u zich in de commissievergadering van 11 mei ertoe verbonden de commissieleden op de hoogte te houden van het verloop van die vergadering en van de concrete invulling die u eraan ter zake namens de regering wil geven.

Ik stel u dan ook graag de volgende vragen.

Ten eerste, welke concrete voorstellen en standpunten hebt u op de top naar voren geschoven?

Ten tweede, hoe ziet u de verdere uitvoering daarvan?

Ten derde, kunt u ons een algemeen overzicht bezorgen van de conclusies van die raadsvergadering?

08.03 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de minister, ik kom meteen tot mijn vragen, gelet op de beperkte tijd die ons nog rest.

Ten eerste, wat is het resultaat van uw vergadering met de ministers van Defensie? Welke concrete samenwerkingsakkoorden zijn er gesloten? Welke concrete afspraken zijn er tussen u en uw collega's gemaakt?

Ten tweede, heel belangrijk, welk standpunt hebt u verdedigd tijdens deze vergadering?

Ten derde en tot slot, welke toekomstige samenwerkingsakkoorden zitten er mogelijk in de pijplijn op basis van de gesprekken die u hebt gehad?

08.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, *sharing* en *pooling* kunnen zeer interessante instrumenten zijn om in tijden van een budgettaire strikte context toch tot een efficiënt leger te komen. De inleiding is al gegeven door mijn collega's.

Mijn vraag richt zich op de beslissingen van de EU-ministerraad van 23 mei op het vlak van *pooling* en *sharing*. Welke voorstellen heeft België daar gedaan? Welke houding hebt u daar aangenomen? Welke capaciteiten wil ons land poolen en sharen?

08.05 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, collega's, de vergadering bestond uit twee sessies van telkens een uur, die werden

08.02 Annick Ponthier (VB): Le Sommet de Gand, qui s'est tenu le 23 septembre 2010, a instauré un climat politique propice à une étroite collaboration entre les États membres pour développer de manière optimale les capacités de la politique européenne de sécurité et de défense. Le 23 mai, le Conseil européen des ministres de la Défense a abordé une série de points importants en la matière, comme le principe de *pooling and sharing*. Le ministre nous avait promis de nous tenir informés du déroulement de cette réunion.

Quelles propositions concrètes a-t-il faites et quelles positions a-t-il adoptées? Comment pense-t-il poursuivre leur mise en œuvre? Quelles conclusions en sont ressorties?

08.03 Bert Maertens (N-VA): À quoi la réunion des ministres de la Défense a-t-elle abouti? Quels accords de coopération concrets ont été conclus? D'autres accords ont-ils été signés? Quelles positions le ministre a-t-il défendues?

08.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le *sharing* et le *pooling* peuvent être des outils très intéressants, en période de restrictions budgétaires, pour conserver quand même une armée efficace.

Quelles décisions le Conseil des ministres de l'UE du 23 mai dernier a-t-il pris dans ce domaine? Quelles propositions la Belgique a-t-elle faites? Quelles capacités notre pays serait-il disposé à affecter à un système de *pooling* et de *sharing*?

08.05 Pieter De Crem, ministre: La réunion s'est déroulée en deux

voorgezeten door mevrouw Ashton. De vergaderingen zijn met veel vertraging begonnen omdat de ministers van Buitenlandse Zaken veel te bespreken hadden onder voorzitterschap van mevrouw Ashton.

Tijdens de eerste sessie in aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de NAVO stonden vier militaire EU-operaties op het programma, namelijk EU NAVFOR Atalanta, de operatie in Somalië, de operatie in Libië en de operatie Althea. Deze sessie had tot doel voor elke operatie de huidige stand van zaken te bespreken en het verder verloop ervan te bestendigen.

Tijdens de tweede sessie stond het aspect capaciteiten centraal. Hierbij werd in navolging van de Top van Gent, waarnaar meermaals werd verwezen, en in het raam van het zogenaamde Ghent Initiative een goede vooruitgang geboekt. Zo werden door de EU-lidstaten begin deze maand meer dan driehonderd – u hoort het goed, meer dan driehonderd – samenwerkingsopportuniteiten voorgesteld, gevolgd door de besluitvorming in Gent en na de formalisering van december vorig jaar, vooral in het domein van opleiding en training, aankoop, logistieke steun, onderzoek en ontwikkeling. Op basis van de volgende criteria relevantie, operationele impact, doelmatigheid, financiële efficiëntie en haalbaarheid heeft België een eerste bijkomende opportuniteit voorgedragen, namelijk de gezamenlijke aankoop van een satellietcommunicatiesysteem via het Europees Defensieagentschap EDA.

Deze voorstellen vormen een eerste belangrijke stap in een gestructureerde langetermijnbenadering van *pooling* en *sharing* van militaire capaciteiten. De volgende stap is deze voorstellen om te vormen tot concrete projecten en duurzame oplossingen om zo de militaire capaciteiten in Europa te behouden en ze ook verder te ontwikkelen.

Ik stel dan ook vast dat vanuit de huidige politieke dynamiek en natuurlijk ook vanuit budgettaire noodzaak de meeste landen actief op zoek zijn gegaan naar nieuwe mogelijkheden om beter te kunnen samenwerken. Hoewel de lidstaten zelf nog altijd de stuwende actoren zijn in dit proces en zich moeten engageren in concrete projecten, is er een belangrijke ondersteunende rol weggelegd voor de Europese organismen, in het bijzonder voor de Europese Dienst voor Extern Optreden, de diplomatieke dienst, en het Europees Defensieagentschap. Dat was ook de conclusie van de Top van Gent. Een dergelijke ondersteunende rol kan onder meer gebeuren door het in kaart brengen van de bestaande samenwerkingsverbanden, het identificeren van samenwerkingsmodellen en succescriteria, het ontwikkelen van de ondersteunende instrumenten en het verschaffen van de nodige expertise. Vooral de intentie van het Europees Defensieagentschap om in dit raam concrete voorstellen te formuleren, werd tijdens de voorbije raadsvergadering van de ministers van Defensie gunstig onthaald.

De lidstaten hebben zich bovendien geëngageerd om, op basis van de geformuleerde samenwerkingsvoorstellen, verdere *pooling*- en *sharing*initiatieven te ontwikkelen, enerzijds door de bestaande projecten uit te breiden met andere partners en, anderzijds, door nieuwe projecten voor te stellen.

De lidstaten hebben echter wel benadrukt dat de beslissing inzake

sessions successives présidées par Mme Ashton. Quatre opérations militaires de l'UE figuraient à l'ordre du jour de la première session, à savoir l'opération EU NAVFOR Atalanta, les opérations en Somalie et en Libye, et l'opération Althea. Chacune de ces opérations a fait l'objet de discussions, tant sur leur état actuel que sur la suite prévue des événements.

La notion de "capacités" a été au cœur de la deuxième session. De nombreux progrès ont été réalisés dans ce domaine. À la suite du Sommet de Gand, les États membres de l'UE ont présenté, début mai, plus de 300 possibilités de coopération en matière de formation et d'entraînement, d'achat, de soutien logistique, de recherche et de développement. Se basant sur des critères de priorité, d'impact opérationnel, d'efficacité, de rationalité financière et faisabilité, la Belgique a présenté une possibilité supplémentaire, à savoir l'acquisition commune d'un système de télécommunications par satellite par le biais de l'Agence européenne de défense (EDA). Ces propositions constituent la première étape d'une approche structurée et à long terme visant la mise en place d'un système de *pooling* et de *sharing* des capacités militaires.

L'étape suivante consiste à transformer ces propositions en projets concrets et en solutions durables en matière de coopération militaire. Bien que les États membres restent les forces motrices de ce processus, le Service d'action extérieure européen et l'Agence européenne de défense ont également un rôle de soutien important à jouer. À cet égard, l'intention de l'EDA de formuler des propositions concrètes dans ce domaine a été bien accueillie par le Conseil des ministres.

Les États membres se sont engagés à poursuivre la concrétisation

pooling en *sharing* hun soevereine nationale keuze blijft. Desondanks kan ik bevestigen dat alle lidstaten zich ervan bewust zijn dat *pooling* en *sharing* de enige weg zijn om onze Europese capaciteiten te verzekeren in moeilijke budgettaire en economische omstandigheden. Vanaf deze herfst zal de Raad dan ook op regelmatige basis de bereikte resultaten en de vooruitgang in dat domein blijvend analyseren.

Zoals u weet, collega's, is België altijd een groot voorstander van een goed samenwerkingsverband geweest en zijn wij al jaren actief in heel wat initiatieven, zoals de marinesamenwerking met Nederland, de gezamenlijke opleiding van piloten met Frankrijk of het Europese luchttransportcommando. Vanuit die ervaring heb ik op de Raad van 23 mei ook het belang benadrukt van het wederzijdse vertrouwen, van de gemeenschappelijke operationele cultuur en van de standaardisatie.

Ik heb er eveneens mijn overtuiging van de regionale dimensie geuit. Dat is trouwens de reden waarom wij opnieuw gesprekken voeren met onze Benelux-partners teneinde nieuwe opportuniteiten te kunnen identificeren. Ten slotte heb ik eveneens het belang benadrukt van een sterkere EU-NAVO-samenwerking, ook inzake *pooling* en *sharing*, wat ook bijzonder positief werd onthaald.

des initiatives en élargissant les projets existants et en en proposant de nouveaux mais ils ont souligné que toute décision en matière de *pooling* et de *sharing* relève de leur souveraineté nationale. Chacun est toutefois conscient que le *pooling* et le *sharing* sont indispensables pour sauvegarder les capacités de l'Europe dans un contexte budgétaire et économique difficile. Le Conseil assurera un suivi régulier des résultats engrangés et des progrès accomplis. La Belgique a toujours été un fervent partisan de la coopération. Aussi, le 23 mai dernier, ai-je souligné l'importance de la confiance réciproque, d'une culture commune en matière d'opérabilité et de la standardisation. C'est la raison pour laquelle nous menons de nouvelles négociations avec nos partenaires du Benelux. J'ai également attiré l'attention sur l'importance d'une collaboration plus étroite en matière de *pooling* et de *sharing* entre l'Union européenne et l'OTAN. Ma démarche a été accueillie très favorablement.

08.06 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. *Pooling* en *sharing* zijn belangrijk. De Benelux-samenwerking moet verder worden ondersteund, maar het mag zeker en vast geen fetisj zijn. Wij moeten vermijden dat er alleen maar een regionale entiteit zoals de Benelux is. Zoals u terecht zegt, moeten wij ook kijken in welke andere aspecten wij kunnen samenwerken met andere Europese lidstaten, bijvoorbeeld met de Spanjaarden of de Fransen, zoals dat vandaag ook gebeurt. Het debat zal in juli voortgezet worden, wanneer wij de Benelux-samenwerking en de samenwerking voor andere capaciteiten bekijken.

08.06 David Geerts (sp.a): Il faut continuer de soutenir la coopération Benelux mais il ne faut pas en faire un sujet fétiche. Au lieu de se limiter à une seule entité régionale, en l'occurrence le Benelux, étendons plutôt cette coopération à d'autres États membres de l'Union européenne.

08.07 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor de uitgebreide voorstelling van de bijeenkomst. Heb ik het goed begrepen dat er driehonderd samenwerkingsvoorstellen werden gedaan, waarvan wij er een concreet hebben toegelicht, namelijk de satellietcommunicatiesystemen?

08.07 Annick Ponthier (VB): Trois cents propositions ont donc été formulées et la Belgique n'en a présenté concrètement qu'une seule, à savoir celle relative aux systèmes de communication par satellite?

08.08 Minister Pieter De Crem: Ik heb een concreet voorstel gedaan. De eerste concrete zaken die na de besluitvorming zijn tot stand gekomen, zijn de samenwerking op het vlak van de Unie, *pooling* en *sharing*, en de samenwerking op het vlak van de satellietcommunicatie. Dat zijn heel concrete zaken.

08.08 Pieter De Crem, ministre: J'ai formulé une proposition concrète. Les premières décisions concrètes qui ont été prises concernent la coopération à l'échelle de l'UE, le *pooling* et le *sharing* et la coopération dans le

domaine de la communication par satellite.

08.09 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Ik merk dat u de Europese samenwerking een warm hart toedraagt en nauw opvolgt.

Ik ben ook zeer blij te horen dat u verdere gesprekken met uw Benelux-partners zult voeren. Het bewijst nogmaals het nut van een hoorzitting of een debat over de toekomstige samenwerking.

08.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Twee keer een uur vergaderen op 23 mei; ik heb de indruk dat men met de discussie niet erg ver is geraakt. Dat is jammer.

Ik kijk ook uit naar het parlementair debat over de kwestie omdat ik graag de voorstellen van België in detail zou willen kennen.

Het is opmerkelijk hoe het debat de afgelopen jaren amper werd gevoerd, terwijl het toch al een aantal jaren, zeker ook in de literatuur, een van de meest valabele pistes is om tot een efficiënt leger in strikte budgettaire omstandigheden te komen.

Laten we die discussie, de hoorzitting of het parlementair debat dus op een gedetailleerde manier voeren. Ik vraag van u daarom een actievere houding ter zake dan deze die wij de afgelopen jaren hebben gezien.

08.11 Minister Pieter De Crem: Ik denk dat de houding zeer actief is geweest. Na de Top van Gent en de formalisatie kwam de notie *pooling and sharing* voor het eerst ter sprake, ofschoon dit verre van verdragsrechtelijk vastligt. Ik kan natuurlijk niet zeggen dat ze *soft law* is geworden zoals de resoluties van de VN, maar het is toch een *soft directive*, een *soft guideline*, binnen de EU geworden.

08.09 Bert Maertens (N-VA): Le ministre se fait l'avocat de la collaboration au niveau du Benelux et de l'Europe. Il serait utile d'avoir un débat ou une audition concernant la collaboration future.

08.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le 23 mai, il y a eu une réunion de deux fois une heure. J'ai l'impression que la discussion n'a pas beaucoup avancé. J'attends par ailleurs le débat parlementaire, car nous voulons connaître en détail les propositions de la Belgique. Ces dernières années, il n'y a presque pas eu de débat sur la question d'une armée efficace dans des conditions budgétaires strictes. J'espère que le ministre adoptera une attitude positive et active en la matière.

08.11 Pieter De Crem, ministre: Le *pooling* et le *sharing* n'ont pas encore été définis dans des clauses conventionnelles, mais il s'agit certainement d'une *soft directive* au sein de l'Union européenne.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

09 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "vrouwen bij Defensie" (nr. 4771)

09 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "les femmes à la Défense" (n° 4771)

09.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, de schriftelijke neerslag van deze vraag is vrij lang, maar ik zal me beperken tot drie elementen.

Ten eerste, het gaat om de opvolging van de cijfers die u mij gegeven hebt over de doorstroming van vrouwen tot adjudant-chef en adjudant-majoor. Van de 31 vrouwelijke kandidaten waren er slechts 6 geselecteerd voor adjudant-chef en voor adjudant-majoor was er niemand geselecteerd in het bevorderingscomité. Mijnheer de minister, beschouwt u dat als een abnormaliteit? Hoe kunt u de beperkte doorstroming in die graden verklaren?

09.01 David Geerts (sp.a): Le ministre m'a récemment communiqué des chiffres sur l'accession des femmes au grade d'adjudant-chef et d'adjudant-major. Parmi les 31 candidates, 6 seulement étaient sélectionnées pour le grade d'adjudant-chef et aucune pour le grade d'adjudant-major. Il n'y a par ailleurs qu'un seul général de brigade féminin. Le

Een tweede element van mijn vraag handelt over de opperofficieren. Vandaag de dag tellen wij slechts één vrouwelijke generaal, met name een brigadegeneraal. Ik denk dat vrouwen in Defensie sinds 1976 aanwezig zijn. Gedurende meer dan dertig jaar stellen we vast dat er geen doorstroming is naar de hoogste regionen. Mijnheer de minister, hoe verklaart u die beperkte doorstroming?

Ten derde, op de website kunnen we lezen dat het departement streeft naar de realisatie van VN-resolutie 1325, met name de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen in het departement. Mijnheer de minister, welke initiatieven zijn er concreet genomen om dat effectief te realiseren?

09.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, wanneer het over benoemingen gaat, dient eerst te worden opgemerkt dat het personeel aan de voorwaarden moet voldoen om in de hogere graden te kunnen worden benoemd. Dat is van toepassing op zowel de vrouwelijke als de mannelijke personeelsleden.

Defensie wil noch positief discrimineren, noch quota's opleggen. De bevordering van personeelsleden is afhankelijk van de professionele en operationele ervaring en van de competenties waarover de betrokken militairen beschikken. De criteria die bij de beoordeling van de kwaliteiten van de kandidaten gebruikt worden, zijn identiek voor alle kandidaten van alle componenten. We stellen weliswaar vast dat sommige personeelsleden, zowel vrouwelijke als mannelijke, bewust kiezen om de uitbouw van hun loopbaan niet voort te zetten om persoonlijke en familiale redenen.

Het feit dat ongeveer 9 % van de militairen vrouw is, betekent geenszins dat er een ongelijkheid bestaat in de behandeling tussen de vrouwen en de mannen bij Defensie.

De verloning van de personeelsleden van Defensie hangt af van verschillende factoren, zoals de personeelscategorie, de anciënniteit en de graad, maar ze hangt niet af van het geslacht. Nogal logisch, zou ik zeggen.

Dat heeft Defensie niet belet om maatregelen te nemen in termen van de infrastructuur, de uitrusting en het welzijn van het personeel, zoals de kinderdagverblijven, de arbeidstijdregeling en een aantal andere, zodanig dat het personeel op verschillende niveaus diversiteitsvorming kan volgen en dat ook aangeleerd wordt om respectvol samen te werken.

Uiteindelijk kan ik ook nog melden dat, aangaande de *gender mainstreaming*, Defensie niet alleen handelt, aangezien het rekening dient te houden met de wet van 12 januari 2007 strekkende de controle op de toepassing van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie en tot integratie van de genderdimensie in de federale beleidslijn. In dat kader zetelt Defensie, met toepassing van het koninklijk besluit van 26 januari 2010, in de interdepartementale coördinatiegroep.

ministre estime-t-il qu'il s'agit là d'une situation normale? Comment l'explique-t-il?

On peut lire sur le site internet de la Défense que le département œuvre à la concrétisation de la résolution n° 1325 des Nations Unies sur l'égalité entre hommes et femmes. Quelles initiatives concrètes ont déjà été prises dans ce cadre?

09.02 **Pieter De Crem**, ministre: Tous les membres du personnel, hommes et femmes, doivent répondre aux conditions pour pouvoir accéder aux grades supérieurs. La Défense n'entend pas procéder à une discrimination positive ni imposer des quotas. La promotion de membres du personnel dépend de leur expérience professionnelle et opérationnelle ainsi que de leurs compétences. Les critères sont identiques pour tous les candidats. Certains membres du personnel, féminins ou masculins, choisissent cependant volontairement de freiner quelque peu l'évolution de leur carrière, pour des raisons personnelles et familiales.

Le fait que 9 % seulement des militaires sont des femmes ne signifie pas qu'il y a une inégalité entre hommes et femmes au sein de la Défense. La rémunération du personnel dépend de la catégorie, de l'ancienneté et du grade mais pas du sexe. Cela n'a pas empêché la Défense de prendre des mesures en faveur du personnel féminin en matière d'infrastructures, d'équipement et de bien-être. Je pense notamment aux crèches et à l'aménagement du temps de travail.

En matière de politique de genre, la Défense doit également tenir compte de la loi du 12 janvier 2007 visant à l'application des résolutions de la Conférence mondiale sur les femmes et à l'intégration de la dimension de genre dans

l'ensemble des politiques fédérales. Dans ce cadre, la Défense siège au sein du groupe de coordination interdépartemental, en application de l'arrêté royal du 26 janvier 2010.

09.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, in werkelijkheid is er een glazen plafond bij de verschillende bevorderingscomités. Ik zie bijvoorbeeld dat door het bevorderingscomité voor adjudant-chef bij de Landcomponent 4 vrouwen worden voorgesteld en 96 mannen, terwijl het bevorderingscomité voornamelijk uit mannen bestaat. Dat glazen plafond zou moeten worden weggewerkt. Dertig jaar na datum vind ik het onlogisch dat er in de hogere regionen slechts één vrouwelijke brigadegeneraal is. Ik ga ermee akkoord dat er een zekere specificiteit van opdrachten is, maar ik kan me niet inbeelden dat het, bijvoorbeeld, op het vlak van human resources of informatica nog niet is gelukt voor vrouwen om in die domeinen door te stromen naar hogere regionen. Ik vrees dat er een glazen plafond is bij de bevorderingscomités, maar dat is mijn mening.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van de heer David Geerts aan de minister van Landsverdediging over "de operatie in Libanon" (nr. 4773)

10 Question de M. David Geerts au ministre de la Défense sur "l'opération au Liban" (n° 4773)

10.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag gaat over de operatie in Libanon. Tijdens de begrotingsbespreking heb ik u gevraagd wat het engagement was. Ik heb ook een tabel gevraagd met de bruto- en nettokosten per operatie, maar ik heb die tot op heden nog niet ontvangen.

Concreet voor Libanon, stopt ons engagement in Libanon? Is het werk daar gedaan of wordt het door anderen overgenomen?

Hebt u reeds stappen ondernomen naar de VN, want als ik mij niet vergis dient deze operatie zes maanden voor het beëindigen ervan kenbaar gemaakt te worden.

Dan zijn er nog de bruto- en de nettokosten.

Dan is er nogmaals de vraag naar een transparante tabel van de respectievelijke buitenlandse operaties.

10.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik ga beginnen met de laatste en eerste vraag. De tabel werd uitgedeeld aan alle leden van de commissie. Ik zal hem nog eens uitdelen. De kostenstructuur staat daar heel duidelijk in.

De Belgische bijdrage aan UNIFIL wordt voortgezet tot het einde van het UNIFIL-mandaat, dat wil zeggen tot 31 augustus van dit jaar. Indien de Verenigde Naties het mandaat verlengt tot 31 december, zal onze bijdrage ook tot die datum verlengd worden.

Voor 2012 heeft de Ministerraad nog geen verdere beslissing genomen.

10.01 David Geerts (sp.a): Allons-nous mettre un terme à notre engagement au Liban? Des démarches ont-elles déjà été entreprises pour en informer les Nations Unies? Quels sont les coûts brut et net de cette opération? Le ministre dispose-t-il d'un tableau transparent des diverses opérations menées à l'étranger?

10.02 Pieter De Crem, ministre: Tous les membres de la commission ont déjà reçu le tableau de la structure des coûts, mais je le redistribuerai.

La participation belge à la FINUL se poursuivra jusqu'à la fin du mandat de la FINUL, c'est-à-dire jusqu'au 31 août de cette année. Si les Nations Unies décident de prolonger le mandat jusqu'au

U kent het werk van ons detachement in Libanon. Het is nog niet afgewerkt.

Om de deelname aan operaties van de Verenigde Naties te beëindigen, dient een opzegtermijn van vier tot zes maanden in acht genomen te worden, omdat de Verenigde Naties zelf op zoek gaan naar de zogenaamde aflossing.

De staf van Defensie heeft een fax gestuurd om het hoofdkwartier van de Verenigde Naties op de hoogte te brengen dat onze regering had beslist om tot 2011 in deze en in andere operaties te blijven. Op mijn vraag is deze fax aangepast in die zin dat het voortzetten van de operatie het onderwerp uitmaakt van een beslissing van de nieuwe regering.

Voor 2011 bedraagt de kostprijs in Libanon netto 6,60 miljoen euro.

31 décembre, notre participation suivra ce nouveau calendrier. Pour 2012, le Conseil des ministres ne s'est pas encore prononcé. Le travail effectué au Liban par notre détachement n'est pas tout à fait terminé.

Le retrait de la participation aux opérations des Nations Unies est subordonné à un préavis de 4 à 6 mois, puisque ce sont les Nations Unies qui se chargent de trouver de nouveaux militaires pour assurer la relève. La Défense a informé les Nations Unies de la décision du gouvernement de confirmer la participation de notre pays à cette opération et à d'autres pour 2011, mais que la prolongation est une décision qui incombe au futur gouvernement.

Pour 2011, le coût net de l'opération au Liban s'élève à 6,60 millions d'euros.

10.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, concreet, er is dus nog geen effectieve regeringsbeslissing genomen?

10.03 David Geerts (sp.a): Le gouvernement n'a donc pas encore pris de décision définitive?

10.04 Minister Pieter De Crem: Noch in de ene, noch in de andere zin.

10.04 Pieter De Crem, ministre: Ni dans un sens, ni dans l'autre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: We komen nu tot de samengevoegde vragen over Libië en Araxos van de heer De Vriendt en mevrouw Grosemans. De heer Kindermans sluit zich hierbij misschien best aan met zijn vraag over gevechtshelikopters boven Libië.

11 Samengevoegde vragen van

- de heer **Wouter De Vriendt** aan de minister van Landsverdediging over "de operatie in Libië" (nr. 4775)
- mevrouw **Karolien Grosemans** aan de minister van Landsverdediging over "de nachtvluchten over Libië" (nr. 4783)
- de heer **Gerald Kindermans** aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke inzet van Britse (en Franse) gevechtshelikopters boven Libië" (nr. 4997)
- mevrouw **Karolien Grosemans** aan de minister van Landsverdediging over "de luchtmachtbasis Araxos" (nr. 4781)
- mevrouw **Karolien Grosemans** aan de minister van Landsverdediging over "Foreign Object Damage" (nr. 4782)

11 Questions jointes de

- **M. Wouter De Vriendt** au ministre de la Défense sur "l'opération en Libye" (n° 4775)
- **Mme Karolien Grosemans** au ministre de la Défense sur "les interventions aériennes de nuit en Libye" (n° 4783)
- **M. Gerald Kindermans** au ministre de la Défense sur "le déploiement éventuel d'hélicoptères de combat anglais (et français) au-dessus de la Libye" (n° 4997)

- Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "la base aérienne Araxos" (n° 4781)
 - Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le 'Foreign Object Damage'" (n° 4782)

11.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, we zien dat de oorlog in Libië zich op het terrein alsmaar uitbreidt. Kunt u duidelijkheid scheppen over de aard van de bombardementen waaraan ons land deelneemt? Welke initiatieven neemt België om ervoor te zorgen dat de operatie zich houdt aan haar kerntaak, namelijk het beschermen van de burgerbevolking?

Een deel van het debat moet worden gevoerd achter gesloten deuren, maar een ander deel van het debat moet absoluut publiek zijn, vanwaar de vraagstelling.

11.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): La guerre en Libye ne cesse de s'étendre.

Le ministre peut-il préciser la nature des bombardements? Quelles initiatives notre pays prend-il pour s'assurer que l'opération ne dépasse pas le cadre de sa mission de base, qui est de protéger la population civile?

11.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, tot vrijdag 13 mei voerden wij enkel overdag luchtbombardementen uit in Libië. Sinds kort zijn onze F-16-vliegtuigen ook 's nachts actief. Dat kan in het kader van VN-resolutie 1973. De reden waarom er nu pas nachtvluchten worden uitgevoerd, ligt bij technische aanpassingen die moesten worden uitgevoerd op de luchtmachtbasis van Araxos.

Welke infrastructuurwerken zijn er op de basis precies gebeurd, zodat de nachtvluchten mogelijk werden? Door wie werden de werken bevolen? Wie draait op voor de kosten?

Waarom duurde het zo lang, vooraleer de startbaan in orde was? We waren toch al twee maanden aanwezig in Araxos?

In hoeveel vliegreun voorziet u voor de nachtvluchten in het luchtruim van Libië? Hoe staan die in verhouding tot de dagvluchten?

Is er nu meer personeel nodig op de basis van Araxos, nu er zowel dagvluchten als nachtvluchten plaatsvinden?

Zijn er ten slotte risico's of nadelen bij nachtvluchten voor onze F-16-vliegtuigen? Zijn er misschien voordelen?

11.02 Karolien Grosemans (N-VA): Depuis peu, nos F-16 en Libye entrent aussi en action la nuit. Il a fallu procéder d'abord à une série d'adaptations techniques sur la base aérienne d'Araxos.

De quels travaux d'infrastructure s'agit-il exactement? Qui a ordonné ces travaux et qui assume leur coût? Pourquoi a-t-il fallu attendre aussi longtemps avant que la piste de décollage soit mise en conformité? Combien d'heures de vols sont prévues pour les vols de nuit et quelle proportion représentent-ils par rapport aux vols de jour? Les besoins en personnel de la base ont-ils augmenté? Des risques ou inconvénients particuliers sont-ils liés aux vols de nuit?

De **voorzitter**: Mevrouw Grosemans, op punt 16 staat er nog een vraag over de luchtmachtbasis in Araxos. Is dat hetzelfde? Gaat u die vraag nu laten aansluiten bij het vorige?

11.03 Karolien Grosemans (N-VA): Dat is niet hetzelfde, maar ik kan dat laten aansluiten. Dat is een dubbele vraag.

De **voorzitter**: Dan hebt u nog een vraag over de *Foreign Object Damage*.

11.04 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, voor de operatie Odyssey Dawn opereren de Belgische F-16's vanuit de Griekse luchtmachtbasis Araxos. De veiligheid van onze vliegtuigen en militairen ter plaatse is van het grootste belang.

Hoe wordt de veiligheid van de Belgische F-16-vliegtuigen in Araxos gegarandeerd? Wie staat er in voor de beveiliging van de luchtmachtbasis? Wie is de eindverantwoordelijke als er op die basis iets met een F-16 gebeurt?

Zijn er klachten geweest over de beveiliging van die luchtmachtbasis?

11.04 Karolien Grosemans (N-VA): Comment la sécurité de nos avions F-16 à Araxos est-elle assurée? Qui est chargé de la sécurisation de la base aérienne? Qui est responsable en cas de problème? Y a-t-il des plaintes relatives à la sécurisation de cette base aérienne? Le ministre est-il satisfait du choix de ce site comme base d'opérations pour la

Bent u zelf tevreden over de keuze van deze basis als uitvalscentrum voor de operaties in Libië?

Aansluitend heb ik een vraag over *Foreign Object Damage*.

De luchtinlaatmotor van een F-16 is heel gevoelig voor *Foreign Object Damage*. Zo kan een steentje dat met een enorm grote kracht in de motor wordt gezogen, ernstige schade veroorzaken. Op de luchtmachtbases van Florenne en Kleine Brogel wordt er heel veel aandacht aan geschonken. Voor de operatie Odyssey Dawn opereren de Belgische F-16's vanuit de Griekse luchtmachtbasis Araxos.

Hoe wordt het probleem van de *Foreign Object Damage* aangepakt op de luchtmachtbasis van Araxos?

Zijn er, zoals op de basis van Kleine Brogel, roosters in het wegdek die *foreign objects* verwijderen van voertuigen die op de *runway* komen?

11.05 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, onlangs is in de media het bericht verschenen dat de Britten en de Fransen gevechtshelikopters boven Libië zouden willen inzetten, om aldus meer direct de doelen te kunnen treffen.

Voornoemde intentie van de Britten en de Fransen heeft natuurlijk ook consequenties voor de kwetsbaarheid. De toestellen zijn veel kwetsbaarder voor mortiervuur en geweschoten. Er zijn dus meer risico's.

Een paar dagen geleden is aan de minister van Buitenlandse Zaken een vraag ter zake gesteld. Hij antwoordde dat het niet zo een vaart zou lopen. Ondertussen krijgen wij niettemin het bericht dat de gevechtshelikopters inderdaad zouden worden ingezet.

Mijnheer de minister, heeft de genoemde beslissing directe of indirecte gevolgen voor de militaire deelname door ons land?

Is de inzet van de gevechtshelikopters waarvan sprake een verandering van middelen dan wel een verandering van strategie of een aanpassing van doelwitten? Kan bedoelde inzet met andere woorden binnen het mandaat dat door de Verenigde Naties is gegeven?

Mijnheer de minister, kunt u garanderen dat de Belgische regering de bewuste beslissing van Londen en/of Parijs nauwgezet opvolgt op het vlak van een mogelijke escalatie van het conflict en van de ingezette middelen?

11.06 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, in het Belgische operatieplan voor de opdracht in Libië staat duidelijk vermeld welke richtlijnen moeten worden gevolgd om de burgerbevolking maximaal te beschermen. Sinds het begin van de operaties werd door ons land een *Red Card Holder* in het Combined Operations Center te Poggio Renatico in plaats gesteld. Hij moet waken over de inzet van onze middelen. Tot 5 april werd de RCH bijgestaan door een juridische raadgever om zijn opdracht voor te bereiden.

mission en Libye?

La prise d'air du moteur des F-16 est très sensible aux dommages causés par des corps étrangers. Même un petit caillou peut causer des dégâts sérieux.

Comment s'attaque-t-on à ce problème sur la base aérienne d'Araxos? Le revêtement des pistes est-il muni, comme à Kleine Brogel, de grilles qui permettent l'évacuation des corps étrangers qui pourraient être apportés par des véhicules circulant sur la piste de décollage?

11.05 Gerald Kindermans (CD&V): La presse a fait récemment état de l'intention de la Grande-Bretagne et de la France d'engager des hélicoptères de combat en Libye. Ces appareils sont beaucoup plus vulnérables aux tirs de mortiers et d'armes. Selon le ministre des Affaires étrangères, la décision définitive n'aurait pas encore été prise mais entre-temps ces informations ont néanmoins été confirmées.

La décision d'engager des hélicoptères de combat aura-t-elle des conséquences pour notre participation militaire? Cette décision s'inscrit-elle dans un changement de stratégie ou d'objectifs? Les hélicoptères peuvent-ils être engagés dans le cadre du mandat onusien? Le ministre peut-il garantir que le gouvernement belge suivra attentivement la mise en œuvre de cette décision?

11.06 Pieter De Crem, ministre: Le plan des opérations de la mission effectuée en Libye définit clairement les instructions à suivre pour assurer la protection maximale de la population civile. Depuis le début des opérations, notre pays a placé un *Red Card Holder* au *Combined Operations Center* à

De *Red Card Holder* is ermee belast om de richtlijnen, voorzien voor het beschermen van de burgerbevolking, te allen tijde te laten respecteren door de Belgische F-16's. Daarvoor heeft hij duidelijke richtlijnen ter beschikking voor *targeting* en *engagement*. Anderzijds heeft ook de piloot een volledige controlelijst, een checklijst, ter beschikking die hij dient na te leven vooraleer hij de wapensystemen mag en kan inzetten op het doel.

Sinds 7 april zijn de aard en de types van de gronddoelen geëvolueerd. Onze vliegtuigen worden ook ingezet op voertuigen die vaak worden gebruikt door de Kadhafistrijdkrachten en –getrouwen, evenals op gebouwen die als materiaal- of munitiedepot kunnen worden gebruikt en ten slotte op militaire communicatiecentra of bunkers die dienen voor het commando. Het spreekt voor zich dat de risico's op collaterale schade vóór elke aanval steeds zo gedetailleerd mogelijk worden bestudeerd.

In geval van enige twijfel wordt de opdracht onmiddellijk afgebroken, *aborted*, opgeschort of uitgesteld. Een potentiële collaterale schade die zou kunnen worden opgelopen door de burgerbevolking, kan ertoe leiden dat de aanval helemaal niet meer wordt uitgevoerd. Dankzij deze strikte toepassing van de opgelegde procedures aan en door de Belgische militairen heeft het departement Defensie tot op heden geen collaterale schade veroorzaakt.

Wat de nachtvluchten vanuit Araxos betreft, kan ik stellen dat de werken aan de Griekse luchtmachtbasis sinds lang door de Griekse luchtmacht waren gepland. Zij zijn ondertussen volledig op Griekse kosten uitgevoerd en zij waren al in uitvoering vóór de ontplooiing van het Belgische detachement te Araxos. Er zijn ook geen extra kosten voor de Belgische Defensie met betrekking tot de werkzaamheden.

Sinds 21 maart tot de opening van de hoofdlandingsbaan op 11 mei jongstleden gebruikten onze F-16's de secundaire landingsbaan met de gekende beperking dat op deze piste geen nachtvluchten konden worden uitgevoerd. De secundaire landingsbaan was immers te smal en niet uitgerust met de voor onze F-16's vereiste nachtverlichting. Er worden geen bijkomende vliegreuen vooropgesteld voor de nachtvluchten omdat het vluchtschema gewoon werd verplaatst van dag- naar nachtvluchten met maximum 4 opdrachten in een periode van 12 uur. Deze flying-windowperiode van 12 uur kan willekeurig overdag of 's nachts worden gepland.

Ten slotte zijn er geen bijkomende risico's voor onze piloten of andere nadelen in het kader van de nachtvluchtenoperatie. De Belgische piloten worden immers voor dit soort nachtoperaties opgeleid en getraind. Ook in België worden er twee dagen per week aan nachtvluchten besteed.

Collega Kindermans, wat de mogelijke inzet van Franse en Britse gevechtshelikopters in Libië betreft, sluit ik mij aan bij het antwoord dat de collega van Buitenlandse Zaken op 25 mei tijdens de gemengde Kamercommissie voor de Buitenlandse Zaken en de Landsverdediging heeft gegeven, en dat volledig in overeenstemming is met de politiek van mijn departement.

Met betrekking tot de luchtmachtbasis van Araxos, de veiligheid wordt

Poggio Renatico. Jusqu'au 5 avril, il était assisté par un conseiller juridique. Sa tâche consiste à veiller à ce que les avions F-16 belges respectent en permanence les instructions édictées pour veiller à la protection de la population civile. Le pilote possède également une *checklist* compétente qu'il doit respecter avant d'engager le système d'armement sur une cible précise.

La nature des cibles terrestres a changé depuis le 7 avril. Nos avions sont désormais engagés pour viser également des véhicules utilisés par les forces armées de Kadhafi, des dépôts de matériel ou de munitions et des centres de communications ou des bunkers. Les risques de dommages collatéraux sont minutieusement étudiés avant chaque attaque. En cas de doute, la mission est immédiatement interrompue, suspendue ou reportée. L'application scrupuleuse de ces instructions a permis d'éviter à ce jour tout dommage collatéral.

La force aérienne grecque avait depuis longtemps programmé les travaux à la base aérienne grecque d'Araxos. Ils ont entretemps été exécutés aux frais des autorités grecques.

Du 21 mars jusqu'à l'ouverture de la piste d'atterrissage principale le 11 mai, nos avions F-16 utilisaient la piste d'atterrissage secondaire sur lesquels les vols de nuit étaient impossibles. Les actuels vols de nuit ne nécessitent pas d'heures de vol supplémentaires; le programme des vols a tout simplement été adapté et prévoit maximum 4 missions par 12 heures. Les vols de nuit n'exposent pas nos pilotes à des risques supplémentaires.

En ce qui concerne le recours éventuel à des hélicoptères de combat français et britanniques en Libye, je fais mienne la réponse que le ministre des Affaires

gegarandeerd door de Griekse Force Protection Forces. De Griekse FPF zijn goed getraind en uitgerust en zoals in elk NAVO-land georganiseerd om versterkingsmaatregelen te nemen in geval van verhoogde dreiging.

Om de verbinding en de samenwerking met de Griekse FPF te garanderen zijn er bovendien twee militairen van de Belgische militaire politie samen met het detachement F-16 in Araxos ontplooid.

Bovendien heeft het detachement tot twee keer bezoek gehad van enkele agenten-raadgevers van de NATO Allied Command Counterintelligence. Zij evalueren de genomen veiligheidsmaatregelen en doen indien nodig aanbevelingen.

Tijdens het tweede bezoek hebben deze agenten laten weten dat ze tevreden waren met de genomen maatregelen.

Op de basis van Araxos is een operationele Griekse F-16-basis waar het probleem van de *Foreign Object Damage* wel degelijk zeer ernstig wordt genomen door de lokale diensten van het vliegveld. Dagelijks worden de nodige maatregelen genomen om een dergelijke FOD te vermijden op alle taxiwegen en op de landingsbanen.

De maatregelen in Araxos, genomen in Araxos, zijn gelijkaardig met de Belgische, zoals ze zijn beschreven in de F-16 operationele procedures.

Er zijn FOD-roosters beschikbaar en dagelijks worden de taxiwegen en de pistes geborsteld met speciale borstelwagens.

De bestaande procedures worden nageleefd, zowel door de vliegtuigen als door de andere voertuigen, om de FOD maximaal te voorkomen.

Tot op heden is het detachement zeer tevreden over de algemene samenwerking met de Grieken.

Tot daar mijn antwoord.

Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een voorstel. Er is een vraag van mevrouw Grosemans en de heer De Vriendt met betrekking tot het delen van capaciteiten met Nederland. Die vraag kan voor mij op de agenda blijven voor een volgende vergadering, maar ze maakt natuurlijk integraal deel uit van de bespreking die wij zullen voeren over de Benelux-samenwerking. Ik laat het aan de vraagstellers.

11.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik vrees dat wij ons stilaan aan het mengen zijn in een burgeroorlog in Libië, wat niet de bedoeling kan zijn. Ik wil onderstrepen dat het de kerntaak moet zijn en blijven om de burgerbevolking te beschermen.

Een evaluatie en een goed parlementair debat dringen zich toch wel op. Dat goed parlementair debat hebben wij vorige week niet gehad in de gemeenschappelijke commissie van Kamer en Senaat. U was daar niet aanwezig en premier Letermé is na een halfuur al vertrokken. Wij hebben dus niet echt een goede evaluatie gehad.

étrangères a donnée le 25 mai dernier.

La sécurité sur la base aérienne d'Araxos est assurée par les *Force Protection Forces* grecques, qui ont suivi un entraînement approprié et sont équipées pour prendre des mesures de renfort en cas de relèvement du niveau de la menace. Deux membres de la police militaire belge présents à Araxos sont garants de notre coopération avec ces FPF grecques.

Notre détachement a reçu à deux reprises la visite de conseillers de l'*Allied Command Counterintelligence* de l'OTAN qui ont exprimé leur satisfaction à propos des mesures prises.

Araxos est une base opérationnelle F-16 où le problème du *Foreign Object Damage* est pris très au sérieux. Des grilles qui permettent l'évacuation d'objets étrangers sont disponibles et les pistes de taxi ainsi que les pistes d'envol sont nettoyées quotidiennement avec des véhicules à balais spécialement équipés à cet effet. Notre détachement est pleinement satisfait de sa coopération avec les Grecs.

11.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Je crains que nous ne soyons progressivement entraînés dans une guerre civile. La protection des populations civiles doit rester notre mission de base. Une évaluation et un débat parlementaire sont nécessaires. Lors de la réunion des commissions réunies de la Chambre et du Sénat, le ministre de la Défense était absent et le premier ministre est parti au

Het was bovendien al meer dan een maand geleden dat wij nog eens met de premier hadden kunnen debatteren over de situatie in Libië. Ik heb achter gesloten deuren wel om een overzicht gevraagd van de situatie op het front om te kunnen inschatten wat de dreiging is die nu nog uitgaat van Kadhafi. Ook dat past in een evaluatie van hetgeen ons land daar nu samen met de internationale gemeenschap aan het doen is.

11.08 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb enkele korte opmerkingen. Het is jammer dat wij zo lang hebben moeten wachten voor de infrastructuurwerken op de luchtmachtbasis. Men zal wellicht moeite hebben gedaan om een en ander te bespoedigen, maar we waren, zo verneem ik, afhankelijk van de Grieken.

Wat de veiligheid in Araxos betreft, ik ben daar ter plaatse geweest en ik stelde die vraag, omdat ik niet echt een veilig gevoel had op die basis. Er stond een afgebrokkeld wachthokje met twee Griekse militairen, die half stonden te slapen. Ik had het gevoel dat Kleine Brogel zwaarder beveiligd is in vergelijking met Araxos.

11.09 Minister Pieter De Crem: De Grieken hebben geen geld meer.

11.10 Karolien Grosemans (N-VA): Ik hoor ook dat de Noren en de Nederlanders daar helemaal niet naartoe wilden gaan, alhoewel daar nog plaats was. Dat is jammer, want wij hebben een heel goede samenwerking gehad bij operaties boven ex-Joegoslavië.

Ik weet niet of de veiligheid een reden was waarom de Noren en de Nederlanders niet naar de luchtmachtbasis van Araxos wilden gaan. Ik hoor dat Defensie daarover wel tevreden is, dus dan is het voor mij in orde.

Wat de *Foreign Object Damage* betreft, ik heb nergens roosters in het wegdek gezien, maar er zijn daar blijkbaar veegwagens. Wij hebben geen geld om extra slijtage op te vangen, daarom mijn vraag om daaraan aandacht te besteden.

11.11 Gerald Kindermans (CD&V): Mijnheer de minister, ik was ook in Araxos en vond het gebouw spiksplinternieuw. Ik zou willen dat alle overheidsgebouwen in België er zo zouden uitzien. Ik heb ter plaatse in elk geval geen klachten gehoord van onze militairen.

Wat Libië betreft, ben ik van mening dat het belang van de missie nog steeds bestaat. De missie is op touw gezet om de burgerbevolking te beschermen en wij kunnen zeker niet zeggen dat het gevaar op dit ogenblik geweken is. De recente informatie over schendingen van mensenrechten is toch wel heel verontrustend en ik meen dat de

bout d'une demi-heure. Cela fait à présent plus d'un mois que nous n'avons plus eu l'occasion de discuter de la situation en Libye.

11.08 Karolien Grosemans (N-VA): Il est dommage que les travaux d'infrastructure à Araxos aient duré si longtemps. J'ai visité la base et elle ne m'a pas paru très sûre. La base de Kleine Brogel est beaucoup mieux sécurisée.

11.09 Pieter De Crem, ministre: Les Grecs n'ont plus d'argent.

11.10 Karolien Grosemans (N-VA): Les Norvégiens et les Néerlandais auraient d'ailleurs refusé d'utiliser cette base. C'est dommage, car nous aurions pu travailler avec eux, comme nous l'avons déjà fait dans le passé. Mais comme la Défense semble satisfaite des conditions de sécurité, je suppose que tout est en ordre. Je n'ai vu de grilles nulle part dans le revêtement de la piste, et ils utilisent apparemment des camions balayeurs afin de prévenir les dégâts causés par des objets étrangers. C'est une bonne chose, car nous n'avons pas l'argent nécessaire pour couvrir d'éventuels dommages supplémentaires.

11.11 Gerald Kindermans (CD&V): Pour ma part, je n'ai rien à reprocher à la base d'Araxos. J'aimerais que nos bâtiments publics aient aussi fière allure. Je n'ai d'ailleurs pas eu vent de plaintes de la part de nos militaires.

La mission en Libye a conservé

opdracht die wij daar uitvoeren, nog steeds aan de orde is.

Het is belangrijk dat wij heel voorzichtig blijven en ons niet op gevaarlijk pad begeven. Het is heel goed dat onze militairen de instructie hebben gekregen om de acties af te breken bij de minste twijfel over collaterale schade voor de burgers.

Het mag nog eens worden gezegd dat de prestaties van onze mensen ter plaatse bijzonder gewaardeerd worden, ook door onze bevolking en ons Parlement.

toute son importance. Le danger d'une guerre civile n'est toujours pas écarté. Nous devons rester prudents. L'instruction donnée à nos militaires de suspendre leurs opérations en cas de risque trop important pour les populations civiles est une bonne chose. L'action de nos militaires sur place est appréciée par les Libyens, par notre propre population et par les parlementaires.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.15 uur.

La réunion publique de commission est levée à 11.15 heures.